Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування

Випускна робота бакалавра

на тему «Аналіз джерел фінансування активів підприємства (на матеріалах ТОВ «Козятинський м'ясокомбінат»)»

Виконала: студентка 4-го курсу, групи 401-ЕФ
Спеціальності
072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Кулішова Д.М.
Керівник: к.е.н., доцент Крекотень І.М.
Рецензент: к.т.н., доцент кафедри економіки, підприємництва та маркетингу Чичуліна К.В.

Засвідчую, що в цій роботі немає запозичень із праць інших авторів без відповідних посилань
Кулішова Д.М.
Підтверджую достовірність даних, використаних у роботі
Кулішова Д.М.

Полтава, 2025 року

АНОТАЦІЯ

Кулішова Д.М. Аналіз джерел фінансування активів підприємства (на матеріалах ТОВ «Козятинський м’ясокомбінат»). Рукопис. Випускна робота на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування», Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», Полтава, 2025.

Робота містить 64 сторінки, 16 таблиць, 13 рисунків, список літератури з 49 джерел та 3 додатки.

Ключові слова: джерела фінансування активів, власний капітал, позиковий капітал, залучений капітал, фінансові ресурси, фінансовий леверидж, фінансові ризики.

Метою дипломної роботи є дослідження теоретичних основ і практичних аспектів аналізу джерел фінансування активів підприємства, що сприятиме формуванню обґрунтованих рекомендацій щодо оптимізації їх структури.

Об’єктом дослідження є процес формування джерел фінансування активів підприємства

Предметом дослідження є теоретичні й прикладні основи аналізу джерела фінансування активів ТОВ «Козятинський м’ясокомбінат».

У випускній роботі бакалавра розглянуто комплекс теоретичних питань, пов’язаних із дослідженням економічної сутності, ролі та структури джерел фінансування активів, порядку формування їх оптимальної структури, методичних підходів до аналізу джерел фінансування активів підприємства; прикладних аспектів дослідження фінансового стану ТОВ «Козятинський м’ясокомбінат», проведення аналізу джерел фінансування активів та застосування ряду методичних підходів для обгрунтування напрямів їх оптимізації.

ANNOTATION

Kulishova D.M. Analysis of enterprise asset financing sources (based on the materials of Kozyatyn Meat Processing Plant LLC). Manuscript. Graduation thesis for the first (bachelor's) level of higher education in the specialty 072 "Finance, Banking and Insurance" under the educational-professional program "Finance, Banking and Insurance", National University "Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic", Poltava, 2025.

The work contains 64 pages, 16 tables, 13 figures, bibliography from 49 sources and 3 appendices.

Keywords: sources of asset financing, equity, borrowed capital, attracted capital, financial resources, financial leverage, financial risks.

The purpose of the thesis is to research the theoretical foundations and practical aspects of analyzing enterprise asset financing sources, which will contribute to the formation of substantiated recommendations for optimizing their structure.

The object of the study is the process of forming enterprise asset financing sources.

The subject of the study is the theoretical and applied foundations of analyzing asset financing sources of Kozyatyn Meat Processing Plant LLC.

The bachelor's thesis examines a complex of theoretical issues related to the study of the economic essence, role, and structure of asset financing sources, the procedure for forming their optimal structure, and methodological approaches to analyzing enterprise asset financing sources; as well as applied aspects of researching the financial condition of Kozyatyn Meat Processing Plant LLC, conducting an analysis of asset financing sources, and applying a number of methodological approaches to substantiate directions for their optimization.

ЗМІСТ

ВСТУП 4

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ТА ОЦІНЮВАННЯ ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА 6

1.1. Економічна сутність, роль і структура джерел фінансування активів підприємства 6

1.2. Порядок формування оптимальної структури джерел фінансування активів 10

1.3. Методичні підходи до оцінювання ефективності формування джерел фінансування активів 16

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ТА ОЦІНЮВАННЯ ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ АКТИВІВ ТОВ «КОЗЯТИНСЬКИЙ М'ЯСОКОМБІНАТ» 22

2.1. Дослідження фінансового стану ТОВ «Козятинський м'ясокомбінат»22

2.2. Структурний аналіз активів товариства 27

2.3. Оцінювання структури та динаміки джерел фінансування активів ТОВ «Козятинський м'ясокомбінат» 36

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СТРУКТУРИ ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ АКТИВІВ ТОВ «КОЗЯТИНСЬКИЙ М'ЯСОКОМБІНАТ» 41

3.1. Використання фінансового левериджу для оптимізації джерел фінансування активів ТОВ «Козятинський м'ясокомбінат» 41

3.2. Оптимізація структури джерел фінансування активів підприємства за критерієм фінансових ризиків 48

ВИСНОВКИ 54

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ 58

ДОДАТКИ 64

ВСТУП

У сучасних умовах посилення інтеграційних процесів, глобалізації економіки та зростаючої конкуренції ефективна система фінансування господарської діяльності виступає визначальним чинником забезпечення стабільного розвитку та успішного функціонування підприємства. Раціональне формування та ефективне використання фінансових ресурсів спрямоване на підвищення результативності основних напрямів діяльності підприємства, зміцнення його ринкових позицій та забезпечення сталого зростання.

Під час дослідження джерел фінансування активів підприємства доцільно враховувати низку ключових аспектів, серед яких: модернізація технологічної бази, раціоналізація структури та використання основних фондів, прискорення оборотності обігового капіталу, а також комплексна діагностика фінансового забезпечення діяльності. Особливого значення набуває також диверсифікація джерел фінансування з метою зменшення ризиків і забезпечення фінансової стійкості.

Вибір і оцінювання оптимальної моделі формування джерел фінансування активів становлять важливий елемент фінансової стратегії підприємства, що визначає його здатність до досягнення стратегічних цілей і забезпечення довгострокової конкурентоспроможності в умовах глобального ринку. Актуальність вказаної проблематики зумовила вибір теми кваліфікаційної роботи бакалавра.

Значний внесок у розробку теоретичних засад та прикладних підходів до управління джерелами фінансування зробили такі науковці, як Білик М. Д., Бланк І. О., Загородній А. Г., Поддєрьогін А. М. та інші дослідники. У своїх працях вони висвітлюють широке коло питань, пов’язаних із формуванням фінансових ресурсів, оптимізацією структури капіталу, оцінкою ризиків, забезпеченням фінансової рівноваги та стійкості підприємств. Проте,

незважаючи на глибоке наукове опрацювання теми, питання вдосконалення підходів до аналізу й підвищення ефективності використання джерел фінансування активів підприємства не втрачає своєї наукової та практичної значущості.

Метою даної дипломної роботи є дослідження теоретичних основ і практичних аспектів аналізу джерел фінансування активів підприємства, що сприятиме формуванню обґрунтованих рекомендацій щодо оптимізації їх структури.

Для досягнення поставленої мети в роботі окреслено наступні завдання:

- з’ясувати економічну сутність, роль і структуру джерел фінансування активів підприємства;
- розглянути порядок формування оптимальної структури джерел фінансування активів;
- визначити основні методичні підходи до оцінювання ефективності формування джерел фінансування активів;
- провести дослідження фінансового стану ТОВ «Козятинський м’ясокомбінат»;
- здійснити структурний аналіз активів товариства;
- провести оцінювання структури та динаміки джерел фінансування активів ТОВ «Козятинський м’ясокомбінат»;
- обґрунтувати використання фінансового левериджу для оптимізації джерел фінансування активів ТОВ «Козятинський м’ясокомбінат»;
- здійснити оптимізацію структури джерел фінансування активів підприємства за критерієм фінансових ризиків.

Об’єктом дослідження є процес формування джерел фінансування активів підприємства

Предметом дослідження є теоретичні й прикладні основи аналізу джерела фінансування активів ТОВ «Козятинський м’ясокомбінат».

РОЗДІЛ 1
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ТА ОЦІНЮВАННЯ ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Економічна сутність, роль і структура джерел фінансування активів підприємства

Фінансове забезпечення підприємницької діяльності є базовою передумовою для створення, ефективного використання та оновлення активів підприємства. У цьому контексті джерела фінансування активів виступають основним каналом мобілізації фінансових ресурсів, які забезпечують підприємству можливість здійснювати операційну, інвестиційну та інші види господарської діяльності [1]. Відповідно, розуміння економічної сутності та правильна структуризація джерел фінансування є ключовими елементами сучасного фінансового менеджменту.

Економічна сутність джерел фінансування активів полягає у їх здатності забезпечувати підприємство необхідними фінансовими ресурсами для формування матеріальних, нематеріальних та фінансових активів, що, у свою чергу, слугують основою для отримання прибутку і досягнення стратегічних цілей [2]. Фактично, джерела фінансування відображають походження коштів, що використовуються підприємством для його функціонування та розвитку, а також є показником рівня фінансової незалежності підприємства та його стійкості до зовнішніх і внутрішніх ризиків.

Загалом, джерела фінансування активів підприємства поділяють на власні, залучені та позикові. Така класифікація ґрунтується на критеріях прав власності на ресурси, джерел походження коштів та фінансових зобов’язань, які виникають у результаті використання відповідних джерел [3-5].

Схуматично, класифікуцію джерела фінансування активів представлено на рисунку 1.1.

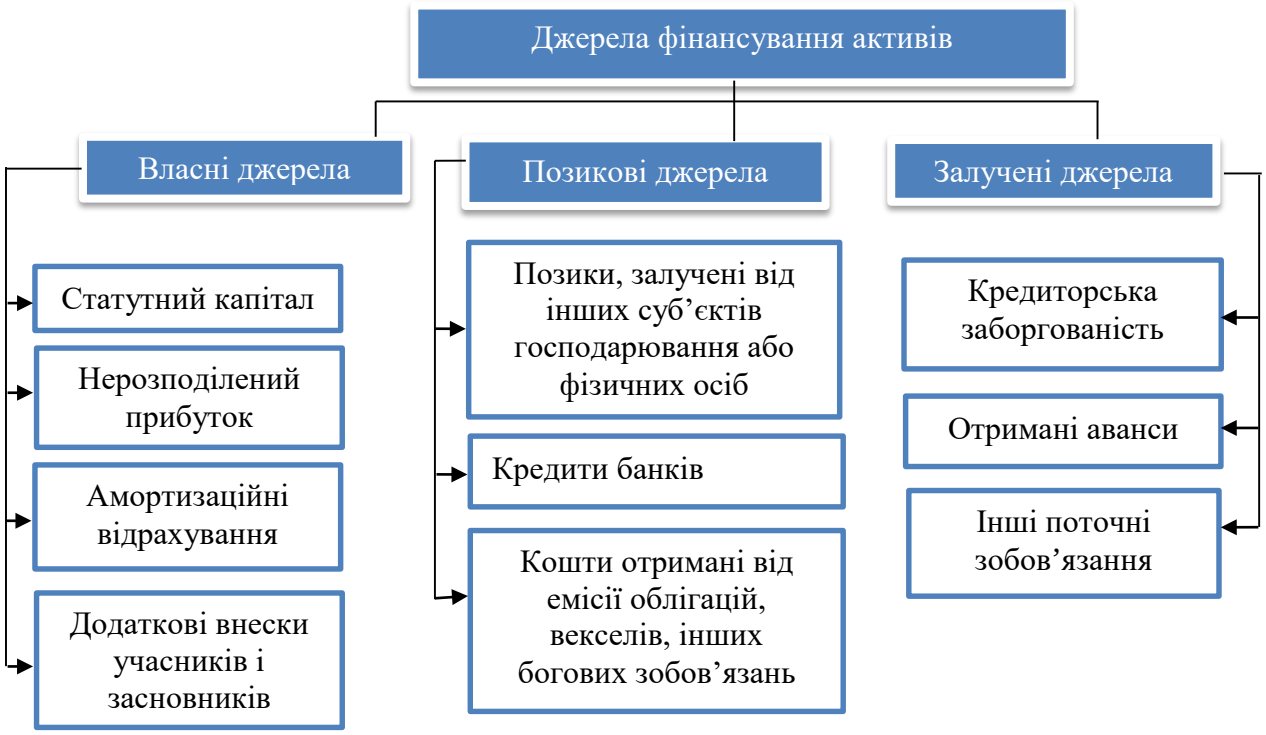

Рис. 1.1. Систематизація джерел фінансування активів

Власні джерела фінансування включають:

1) статутний капітал, який формується за рахунок внесків засновників і є основою для початку діяльності підприємства;

2) нерозподілений прибуток, що накопичується в результаті ефективної операційної діяльності та може бути реінвестований у розвиток;

3) амортизаційні відрахування, які слугують внутрішнім джерелом оновлення основних засобів та інших довгострокових активів;

4) додаткові внески учасників та засновників підприємства.

Використання власних джерел є найбільш фінансово безпечним для підприємства, оскільки не супроводжується обов'язком їх повернення та виплатою відсотків. Водночас обмеженість обсягів власного капіталу часто змушує підприємства залучати зовнішні ресурси.

Позикові джерела фінансування охоплюють:

1) банківські кредити (коротко- та довгострокові), які є одним з найбільш поширених інструментів забезпечення ліквідності та розвитку підприємств;

2) позики, залучені від інших суб’єктів господарювання або фізичних осіб;

3) емісія боргових цінних паперів (облігацій).

Залучення позикового капіталу дає змогу швидко розширити виробничі потужності та реалізувати капіталомісткі проєкти, однак призводить до зростання фінансових ризиків, оскільки підприємство зобов’язане обслуговувати борг незалежно від результатів господарської діяльності.

Залучені джерела фінансування представлені:

1) кредиторською заборгованістю за розрахунками з постачальниками, підрядниками та іншими контрагентами;

2) авансами, отриманими від покупців і замовників;

3) іншими поточними зобов’язаннями (нараховані витрати, податкові зобов’язання, заробітна плата тощо).

Залучені джерела, як правило, є короткостроковими та не потребують формального залучення фінансових ресурсів у вигляді кредитів чи позик. Вони тимчасово забезпечують фінансування оборотних активів, проте вимагають ефективного управління термінами розрахунків.

У сучасній господарській практиці значного поширення набуває модель змішаного фінансування, що передбачає поєднання різних джерел формування активів підприємства. Це зумовлено прагненням керівництва суб’єктів господарювання мобілізувати максимально можливі обсяги фінансових ресурсів за прийнятною вартістю для забезпечення динамічного розвитку підприємства за одночасного збереження достатнього рівня рентабельності для власників бізнесу [6].

Відповідно до основних положень сучасних економічних теорій, підприємства, як правило, прагнуть розширювати джерела фінансування шляхом залучення додаткового позикового капіталу, особливо у тих випадках, коли використання зовнішніх ресурсів не призводить до зниження загальної прибутковості господарської діяльності. Залучення позикових коштів є доцільним, доки підприємство зберігає стійку рентабельність і спроможність

своєчасно обслуговувати зобов’язання. Водночас перевищення допустимого рівня використання позикового капіталу свідчить про досягнення підприємством граничної межі фінансової залежності на поточному етапі його розвитку, що може призвести до погіршення фінансової стійкості та зростання кредитних ризиків [7].

Комплексний аналіз джерел фінансування активів, зокрема власних, позикових та залучених, дозволив ідентифікувати їх сильні сторони та обмеження, що узагальнено у таблиці 1.1. Таке системне дослідження є необхідним для формування збалансованої фінансової стратегії підприємства, яка враховує як економічну доцільність, так і потенційні ризики при виборі джерел фінансування.

Таблиця 1.1

Порівняльна характеристика власних, позикових та залучених джерел фінансування активів [8]

Джерела фінансування	Переваги	Недоліки
Власні джерела фінансування	- забезпечують фінансову незалежність підприємства; - не потребують обов’язкового повернення; - відсутність процентних витрат; - гнучкість у використанні ресурсів.	- обмежений обсяг доступних ресурсів; - можливе уповільнення темпів розвитку через дефіцит капіталу; - обмежена можливість швидкого реагування на ринкові зміни.
Позикові джерела фінансування	- можливість залучення значних фінансових ресурсів у короткі терміни; - використання фінансового важеля для підвищення рентабельності власного капіталу; - стимулювання підвищення ефективності управління ресурсами.	- необхідність сплати процентів; - зростання фінансових ризиків і залежності від кредиторів; - погіршення фінансової стійкості у разі надмірного використання позикового капіталу.
Залучені джерела фінансування	- оперативне поповнення обігових коштів без додаткових фінансових витрат; - можливість тимчасового використання без сплати відсотків; - часто не потребують складних процедур залучення.	- короткостроковий характер зобов’язань; - підвищення ризику втрати репутації у разі порушення строків розрахунків; - залежність від умов співпраці з постачальниками та іншими контрагентами.

Роль джерел фінансування активів у забезпеченні сталого функціонування підприємства складно переоцінити. Вони визначають рівень фінансової стабільності, інвестиційної привабливості та здатності підприємства до стратегічного зростання. Збалансована структура джерел фінансування дозволяє підприємству не лише покривати поточні потреби, але й забезпечувати належний рівень фінансової гнучкості, що є критично важливим в умовах мінливого зовнішнього середовища.

Формування ефективної структури джерел фінансування потребує врахування таких чинників:

– вартості фінансових ресурсів (власні джерела є дешевшими порівняно з позиковими);

– рівня фінансового ризику, який зростає зі збільшенням частки позикового капіталу.

– стадії життєвого циклу підприємства (молоді підприємства частіше залежать від залучених джерел).

– галузевих особливостей та специфіки операційної діяльності [9].

Таким чином, економічна сутність джерел фінансування активів підприємства полягає в їхній здатності забезпечувати безперервність і результативність господарської діяльності. Зважене управління структурою джерел фінансування є необхідною умовою для досягнення стратегічних цілей, зміцнення фінансової безпеки підприємства та підвищення його конкурентоспроможності на ринку.

1.2. Порядок формування оптимальної структури джерел фінансування активів

Оптимальна структура капіталу є одним із ключових елементів фінансової стратегії підприємства, що забезпечує баланс між фінансовою стійкістю, платоспроможністю та прибутковістю. У науковій літературі під оптимальною структурою джерел фінансування активів розуміють таке

співвідношення власного і залученого капіталу, яке дозволяє підприємству мінімізувати вартість капіталу, підвищити рентабельність власного капіталу та забезпечити фінансову стабільність у довгостроковій перспективі.

Формування структури джерел фінансування активів є складним процесом, оскільки підприємству необхідно враховувати не лише вартість залучення різних джерел фінансування, але й рівень ризику, ступінь залежності від кредиторів, здатність своєчасно обслуговувати боргові зобов'язання, а також специфіку галузі та стан ринку [10]. Власний капітал забезпечує підприємству фінансову незалежність і високу платоспроможність, однак його можливості часто є обмеженими, що може гальмувати розвиток підприємства. Залучений капітал (кредити, позики, облігації тощо) дозволяє розширювати виробництво та фінансувати нові проекти, але одночасно з цим підвищує фінансові ризики, пов'язані з обслуговуванням боргу (рис. 1.2).

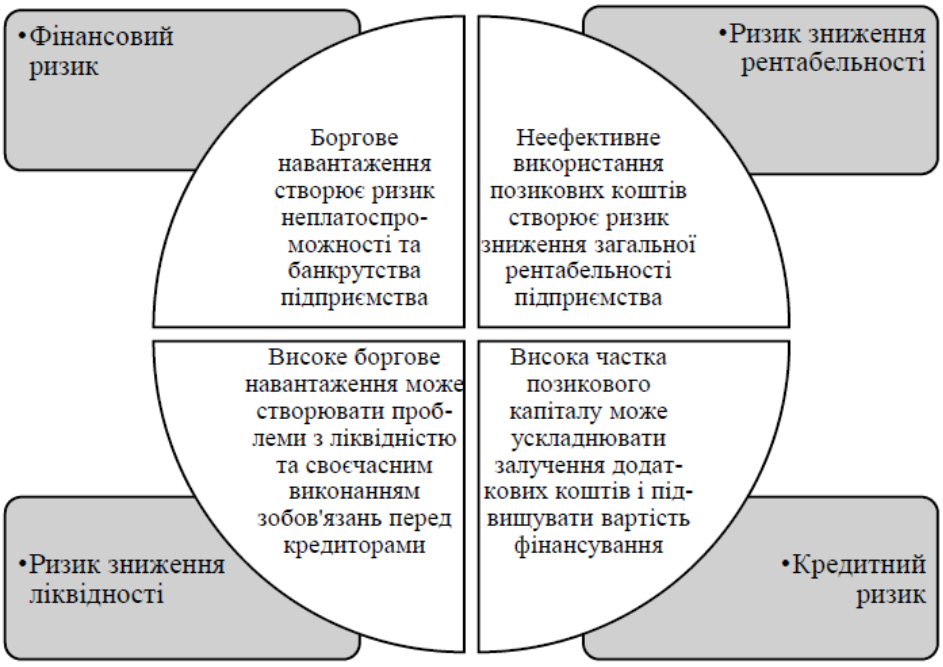

Рис. 1.2. Вплив структури джерел фінансування активів на рівень підприємницьких ризиків

Вибір оптимальної структури джерел фінансування активів базується на необхідності досягнення компромісу між ризиком і прибутковістю, а також на врахуванні ряду чинників, до яких належать:

1) стадія життєвого циклу підприємства;

2) вартість власного та позикового капіталу;

3) рівень рентабельності діяльності;

4) доступність зовнішніх джерел фінансування;

5) податкове регулювання та законодавчі обмеження;

6) рівень фінансового ризику;

7) стан фінансового ринку та банківської системи [11].

Оптимізація структури джерел фінансування активів також має на меті забезпечення фінансової гнучкості підприємства, тобто його здатності залучати додаткові ресурси у разі необхідності та адаптуватися до змін економічних умов.

У світовій та вітчизняній економічній теорії існує низка підходів до визначення оптимальної структури джерел фінансування активів. Серед них особливої уваги заслуговують наступні. Теорія компромісу (trade-off theory), яка передбачає досягнення балансу між вигодами від використання позикових коштів (ефект податкового щита) та витратами на фінансові труднощі.

Теорія ієрархії фінансування (pecking order theory), яка стверджує, що підприємства надають перевагу внутрішньому фінансуванню, потім дешевшим борговим ресурсам, і лише в останню чергу – залученню додаткового власного капіталу.

Теорія сигналізації (signaling theory), яка розглядає фінансові рішення підприємства як сигнали для інвесторів щодо фінансового стану та перспектив розвитку [12].

Кожне підприємство повинно самостійно визначати пріоритетність зазначених підходів залежно від власних фінансових можливостей, ринкової позиції та цілей розвитку.

У науковій літературі та господарській практиці виокремлюють три основні підходи до оптимізації структури джерел фінансування активів підприємства. Зокрема, оптимізація може здійснюватися за критерієм максимізації рентабельності, за критерієм мінімізації середньозваженої вартості капіталу, а також за критерієм мінімізації фінансових ризиків. Кожен із зазначених підходів має свої особливості, переваги та певні обмеження. Основний зміст, сильні та слабкі сторони цих підходів до визначення оптимальної структури джерел фінансування активів представлено у таблиці 1.2.

Таблиця 1.2

Порівняльна характеристика критеріїв оптимізації структури джерел фінансування активів [13, 14]

Критерій оптимізації	Сутність	Переваги	Недоліки
1	2	3	4
Максимізація рівня рентабельності	Ґрунтується на багатоваріантних розрахунках рівня рентабельності при різній структурі капіталу та відображається через ефект фінансового левериджу	- фокусування на підвищенні прибутковості підприємства; - зростання ринкової вартості підприємства через підвищення рентабельності; - дає змогу розрахувати фінансову стійкість та рівень фінансового ризику	- зростання ризику через можливе нарощування частки позикового капіталу; - вразливість до економічних умов та ситуації на фінансових ринках
Мінімізація середньозваженої вартості капіталу	Ґрунтується на попередній оцінці власного та позикового капіталу за різних умов їх формування, обслуговування та здійснення багатоваріантних розрахунків середньозваженої вартості капіталу	- зниження фінансових витрат підприємства через вибір найдешевших джерел фінансування; - підвищення ринкової вартості компанії; - збільшення конкурентоспроможності через більші фінансові можливості для інвестування в нові проєкти та інновації; - поліпшення кредитного рейтингу підприємства	- підвищення фінансового ризику, оскільки мінімізація середньозваженої вартості капіталу часто досягається за рахунок збільшення частки позикового капіталу; - вразливість до змін ринкових умов, процентних

Продовження табл. 1.2

1	2	3	4
		через достатньо стабільний фінансовий стан	ставок та умов кредитування; - обмеження фінансової гнучкості підприємства через зростання частки позикового капіталу
Мінімізація рівня фінансових ризиків	Критерій пов'язаний із процесом диференційованого вибору джерел фінансування різних складових частин активів підприємства	- дає змогу оптимізувати джерела фінансування капіталу підприємства, визначити політику фінансування активів та співвідношення між джерелами фінансування капіталу; - зниження витрат на обслуговування боргу через зменшення частки позикового капіталу; - підвищення фінансової стабільності підприємства	- обмеження фінансових можливостей для зростання підприємства у зв'язку із зниженням рівня позикового капіталу; - консервативна фінансова стратегія може негативно вплинути на рентабельність підприємства; - підвищений ризик втрат конкурентних переваг через недостатнє використання позикових коштів

Метод оптимізації структури капіталу, що базується на максимізації рівня рентабельності, передбачає проведення багатоваріантних розрахунків показників прибутковості за різних співвідношень власного та позикового капіталу [15]. Застосування цього підходу передбачає побудову кількох фінансових моделей, кожна з яких враховує певну структуру джерел фінансування, з подальшою оцінкою їх впливу на основні показники рентабельності підприємства. У межах такого аналізу особлива увага приділяється динаміці рентабельності власного капіталу та рентабельності

активів у залежності від змін структури капіталу для вибору найефективнішого варіанта.

Метод оптимізації структури капіталу за критерієм мінімізації середньозваженої вартості капіталу базується на проведенні комплексної оцінки власного та позикового капіталу з урахуванням різних умов їх залучення, обслуговування та здійснення багатоваріантних розрахунків середньозваженої вартості капіталу [8]. Головним завданням застосування цього підходу є зниження вартості капіталу до оптимального мінімуму, що сприяє підвищенню ринкової вартості підприємства та зміцненню його фінансової стійкості.

Метод оптимізації структури капіталу за критерієм мінімізації фінансових ризиків спрямований на зменшення загроз, що виникають унаслідок надмірного залучення позикових коштів, які можуть призводити до фінансових ускладнень і підвищення ймовірності банкрутства. Впровадження цього підходу створює передумови для підтримання фінансової стабільності підприємства навіть у складних економічних умовах. Зниження рівня заборгованості зменшує навантаження на грошові потоки, що дозволяє уникнути проблем з виконанням зобов’язань та своєчасною сплатою відсотків за кредитами. Крім того, менша залежність від позикового капіталу підвищує кредитоспроможність суб’єкта господарювання, що є важливим чинником при необхідності залучення додаткових фінансових ресурсів. Водночас надмірна обережність у використанні позикових джерел може призвести до втрати можливостей реалізації вигідних інвестиційних проєктів, які могли б бути профінансовані за рахунок позикових коштів [16]. Тому доцільним є пошук оптимального балансу між мінімізацією фінансових ризиків і забезпеченням достатнього рівня фінансування для сталого розвитку підприємства.

З вищезазначеного випливає, що кожен із методів оптимізації структури джерел фінансування активів підприємства характеризується як перевагами, так і недоліками, а вибір найбільш ефективного підходу є складним і багатофакторним процесом. Він має базуватися на всебічному врахуванні

специфіки внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства, зокрема таких чинників, як галузева належність, масштаб діяльності, стадія життєвого циклу, стратегія функціонування, рівень фінансової стабільності, показники ліквідності, платоспроможності та рентабельності, а також ринкові умови та напрями розвитку. Досягнення оптимальної структури джерел фінансування активів потребує комплексного аналізу зазначених аспектів і формування збалансованої стратегії, що забезпечить одночасно фінансову стійкість та сприятиме довгостроковому розвитку підприємства.

1.3. Методичні підходи до оцінювання ефективності формування джерел фінансування активів

Забезпечення ефективного фінансування активів є однією з фундаментальних складових формування стабільної фінансової стратегії підприємства. У сучасних умовах динамічного розвитку ринкового середовища питання вибору джерел фінансування активів набуває особливої актуальності, оскільки правильність цього вибору значною мірою визначає фінансову гнучкість, інвестиційні можливості та загальну конкурентоспроможність суб’єкта господарювання [17]. Відсутність доступу до зовнішніх джерел фінансування або їх свідоме ігнорування, коли підприємство покладається виключно на власні фінансові ресурси, забезпечує максимальний рівень фінансової незалежності, проте водночас обмежує потенціал розвитку та стримує активне розширення діяльності [18].

Оптимальне поєднання власних і залучених джерел фінансування є індивідуальним для кожного підприємства та обумовлюється впливом низки чинників: специфікою бізнес-середовища, характеристиками галузі, вартістю капіталу, рівнем фінансових ризиків, фінансовою політикою підприємства та поточною ринковою ситуацією. Формування ефективної структури джерел фінансування активів вимагає системного підходу, який включає постійний моніторинг фінансового стану підприємства, регулярний аналіз ефективності

використання залучених та власних ресурсів і коригування фінансових рішень відповідно до змін внутрішнього та зовнішнього середовища.

Загалом, ефективність фінансування активів є одним із головних чинників забезпечення стабільності, фінансової стійкості та довгострокової платоспроможності підприємства. Досягнення високих фінансових результатів можливе лише за умови постійного контролю структури джерел фінансування та забезпечення раціонального використання всіх видів ресурсів підприємства, що представлено на рисунку 1.3.

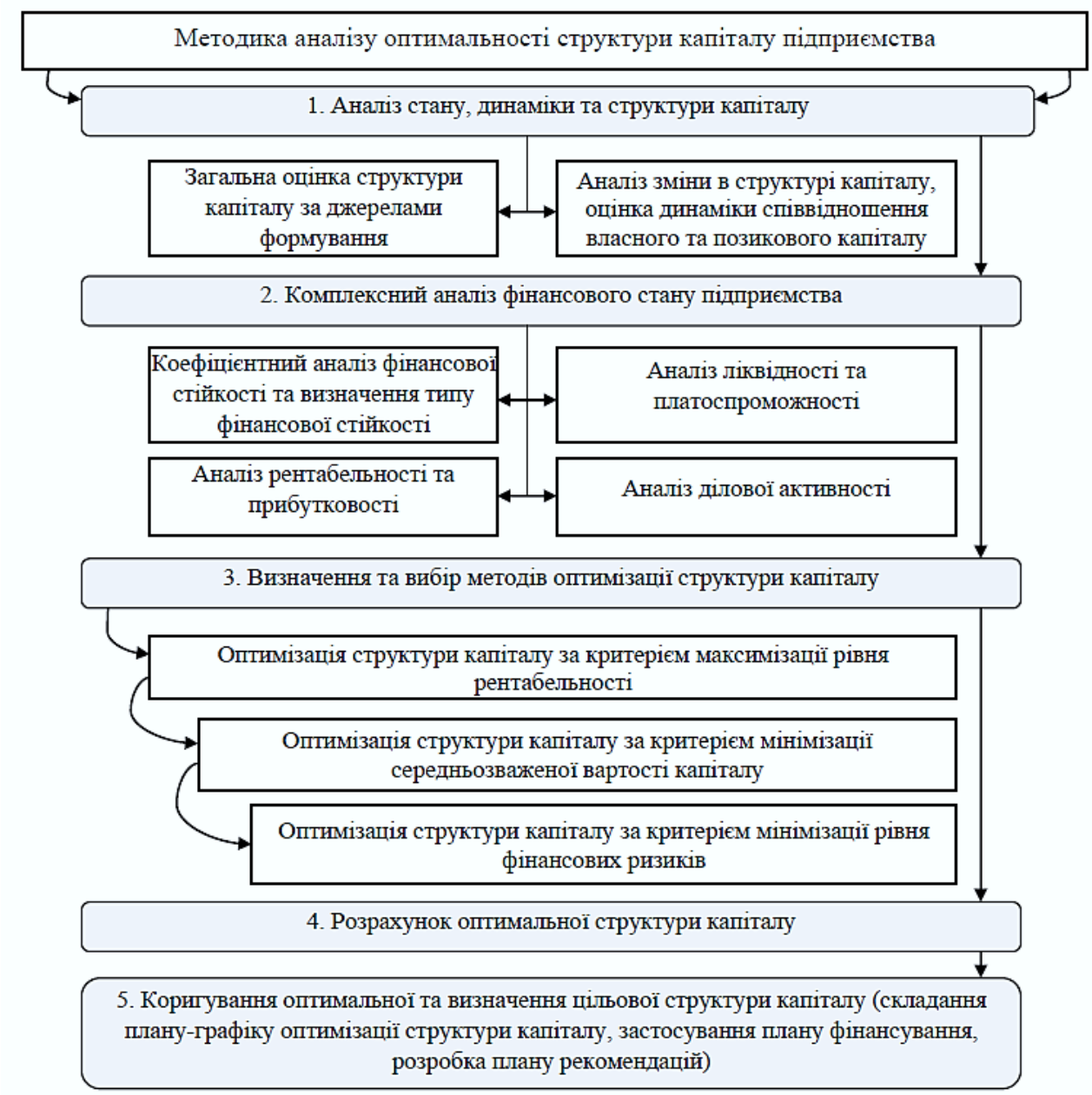

Рис. 1.3. Методика аналізу джерел фінансування активів

Оцінка стану, динаміки та структури джерел фінансування діяльності підприємства є ключовим елементом системного аналізу, що забезпечує обґрунтованість управлінських рішень щодо формування та оптимізації структури капіталу. Такий аналіз виступає важливим інструментом фінансового менеджменту, спрямованим на забезпечення фінансової стабільності та підвищення ефективності діяльності підприємства в довгостроковій перспективі.

На початковому етапі оцінки проводиться всебічний аналіз поточної структури джерел фінансування активів підприємства. Це включає визначення загального обсягу власних і позикових джерел фінансування, а також встановлення їх питомої ваги в загальній структурі капіталу. Особлива увага приділяється вивченню динаміки змін у структурі джерел фінансування активів, що передбачає аналіз абсолютних і відносних відхилень обсягів як власних, так і залучених коштів у розрізі окремих складових за визначений часовий період. Такий підхід дозволяє виявити основні тенденції у формуванні фінансових ресурсів підприємства, оцінити гнучкість його фінансової стратегії та здатність адаптуватися до змін ринкового середовища.

Подальший аналіз передбачає детальне дослідження структури кожного елемента власного та позикового капіталу з метою встановлення рівня залежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування. При цьому наголос робиться не лише на фіксації фактичного стану, а й на оцінці потенціалу підприємства щодо забезпечення своєї фінансової автономії та здатності ефективно функціонувати за рахунок власних фінансових ресурсів [19]. Важливо також оцінити спроможність підприємства своєчасно покривати як поточні, так і довгострокові зобов’язання без суттєвих втрат фінансової стійкості, що є запорукою його платоспроможності та стабільного розвитку [8].

У контексті оцінки збалансованості структури джерел фінансування активів надзвичайно важливо провести комплексний аналіз фінансового стану підприємства із застосуванням системи фінансових коефіцієнтів. Зокрема,

розрахунок таких показників, як коефіцієнти фінансової автономії, незалежності, стійкості, маневреності власного капіталу, концентрації позикових коштів та фінансового левериджу, дозволяє отримати глибоку характеристику структури капіталу та виявити рівень фінансових ризиків, пов’язаних із залученням зовнішнього фінансування [20]. Визначення типу фінансової стійкості підприємства на основі отриманих результатів надає можливість ідентифікувати поточний фінансовий стан суб’єкта господарювання, оцінити його здатність протистояти несприятливим зовнішнім впливам і забезпечити безперервність операційної діяльності [21].

Окрім цього, обов’язковою складовою комплексного аналізу виступає оцінка показників ліквідності, платоспроможності, ділової активності та рентабельності. Зазначені фінансові індикатори дають змогу сформувати цілісне уявлення про ефективність використання ресурсів, своєчасність виконання фінансових зобов’язань перед кредиторами та контрагентами, а також про спроможність підприємства залучати додаткові фінансові ресурси за вигідних умов у разі необхідності. Така всебічна оцінка є основою для подальшого визначення методів оптимізації структури капіталу, розрахунку її оптимального співвідношення та формування цільової структури, що сприятиме забезпеченню фінансової стабільності, підвищенню ринкової вартості підприємства та створенню можливостей для його сталого розвитку в умовах конкурентного середовища.

На завершальному етапі аналізу, з урахуванням результатів оцінки переваг і обмежень різних підходів до балансування структури фінансування, формується цільова структура джерел фінансування, яка узгоджується зі стратегічними орієнтирами підприємства та визначає раціональне співвідношення власних і позикових ресурсів для забезпечення його фінансової стійкості та перспективного розвитку. Процес формування цільової структури джерел фінансування активів передбачає глибоку оцінку потреб у фінансуванні, аналіз потенційних фінансових ризиків, врахування основних положень фінансової політики підприємства, а також детальний

розгляд як внутрішніх особливостей діяльності, так і впливу зовнішнього економічного середовища.

Водночас вибір цільової структури джерел фінансування активів не слід розглядати як статичне, разове рішення. Для забезпечення її ефективності у довгостроковій перспективі необхідно постійно здійснювати моніторинг фінансового стану підприємства, оцінювати динаміку ринкових умов і враховувати зміни у вартості фінансових ресурсів. Своєчасне коригування параметрів структури джерел фінансування активів дозволить підтримувати її на оптимальному рівні, забезпечити гнучкість фінансової політики, сприяти збереженню фінансової рівноваги та створювати умови для досягнення стратегічних цілей підприємства в умовах змінного ринкового середовища [22].

Таким чином, було розкрито економічну природу джерел фінансування активів підприємства. Встановлено, що такі джерела поділяються на власні та залучені. Залежно від обраної фінансової політики підприємства фінансування активів може здійснюватися за рахунок виключно власного капіталу, переважно залучених ресурсів або шляхом поєднання власних і позикових коштів, тобто із застосуванням змішаного підходу. Вибір моделі фінансування активів обумовлюється передусім специфікою діяльності підприємства, його галузевою належністю, обсягами операційної діяльності та стратегічними пріоритетами.

Детально проаналізовано переваги та недоліки використання власних і позикових джерел фінансування активів. Аргументовано, що фінансування виключно за рахунок власного капіталу забезпечує підприємству високий рівень фінансової стійкості та незалежності. Проте, уникнення залучення додаткових фінансових ресурсів не завжди є оптимальним, оскільки може обмежувати темпи розвитку підприємства, знижувати його

конкурентоспроможність на ринку та зменшувати адаптивність до змін у зовнішньому середовищі, економічних коливань і сучасних викликів.

Визначено послідовність вибору оптимальної стратегії формування структури джерел фінансування активів підприємства, що базується на існуючих методичних підходах, запропонованих вітчизняними науковцями. Обґрунтовано, що процес побудови ефективної структури джерел фінансування активів має спиратися на системний і безперервний аналіз їх динаміки, складу та ефективності використання.

Запропоновано алгоритм проведення аналізу ефективності використання джерел фінансування активів підприємства, який включає послідовні етапи дослідження та дозволяє комплексно оцінити фінансовий стан підприємства, виявити проблемні зони, визначити резерви зростання та сформувати науково обґрунтовані управлінські рішення.

РОЗДІЛ 2
АНАЛІЗ ТА ОЦІНЮВАННЯ ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ АКТИВІВ ТОВ «КОЗЯТИНСЬКИЙ М'ЯСОКОМБІНАТ»

2.1. Дослідження фінансового стану ТОВ «Козятинський м'ясокомбінат»

Оптимальне формування структури джерел фінансування активів відіграє ключову роль у забезпеченні ефективності господарської діяльності підприємства, а також у підтриманні належного рівня його фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності. Фінансова стабільність підприємства є однією з основоположних характеристик його фінансового стану, яка безпосередньо залежить від ступеня залежності суб'єкта господарювання від зовнішніх джерел фінансування – кредиторів та інвесторів [23]. З метою визначення типу фінансового стану підприємства доцільно проаналізувати динаміку абсолютних та відносних показників фінансової стійкості на прикладі ТОВ «Козятинський м'ясокомбінат» (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Класифікація типу фінансового стану підприємства

Показник	2021	2022	2023	Відхилення (+,-) 2022/2021		Відхилення (+,-) 2023/2022	
				у сумі, тис. грн	темп зростання,%	у сумі, тис. грн	темп зростання,%
Загальна величина запасів	92441	39147	46968	-53294	42,3	7821	120,0
Наявність власних коштів	163068	194619	445058	31551	119,3	250439	228,7
Наявність власних та довгострокових позикових коштів (робочий капітал)	163068	194619	445058	31551	119,3	250439	228,7
Наявність загальних коштів	163068	194619	445058	31551	119,3	250439	228,7
Фв=В-Зп	70627	155472	398090	84845	220,1	242618	256,1
Фвд = ВД-Зп	70627	155472	398090	84845	220,1	242618	256,1
Фзк=ЗК-Зп	70627	155472	398090	84845	220,1	242618	256,1
Трикомпонентний показник фінансової стійкості	**S** ={1,1,1} абсолютна фінансова стійкість	**S** ={1,1,1} абсолютна фінансова стійкість	**S** ={1,1,1} абсолютна фінансова стійкість				

Як можна відмітити з даних таблиці 2.1, ТОВ «Козятинський м'ясокомбінат» має в досліджуваному періоді абсолютну фінансову стійкість, так як виконуються три умови для цього:

$$\Phi^{В}>0$$
$$\Phi^{ВД}>0 \qquad (2.1)$$
$$\Phi^{ЗК}>0$$

Візуалізація покриття запасів наявністю власних коштів наведена на рисунку 2.1.

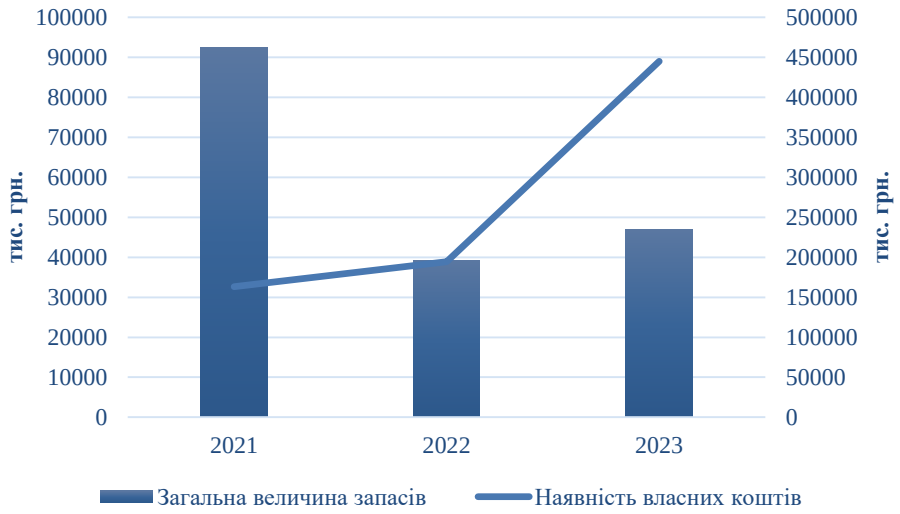

Рис. 2.1. Покриття запасів ТОВ «Козятинський м'ясокомбінат» власними коштами

Таким чином, можна зробити висновок, що підприємство має найбільш сприятливий фінансовий стан, за якого усі активи повністю сформовані за рахунок власних джерел фінансування. Така ситуація свідчить про високий рівень фінансової автономії підприємства, його незалежність від кредиторів та інших зовнішніх інвесторів. У подібних умовах підприємство має максимальну фінансову стійкість, здатне вчасно виконувати свої зобов'язання, самостійно фінансувати операційну та інвестиційну діяльність, ефективно реагувати на зміни ринкового середовища та забезпечувати довгострокову платоспроможність.

Розглянемо динаміку основних показників ліквідності та платоспроможності досліджуваного підприємства (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Показники ліквідності та платоспроможності ТОВ «Козятинський м'ясокомбінат»

Показник	2021	2022	2023	Відхилення (+,-) 2022/2021		Відхилення (+,-) 2023/2022	
				у сумі, тис. грн	темп зростання,%	у сумі, тис. грн	темп зростання,%
Показники ліквідності							
Власний оборотний капітал	163068	194619	445058	31551	119,3	250439	228,7
Загальний коефіцієнт ліквідності (покриття)	6,066	4,982	5,596	-1,0843	82,1	0,61461	112,3
Коефіцієнт швидкої ліквідності	5,460	4,640	5,434	-0,8208	85,0	0,79406	117,1
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	1,076	1,553	2,898	0,47648	144,3	1,34475	186,6
Коефіцієнт ліквідності товарно- матеріальних цінностей	0,606	0,342	0,163	-0,2635	56,5	-0,1795	47,6
Коефіцієнт ліквідності дебіторської заборгованості	4,384	3,087	2,536	-1,2973	70,4	-0,5507	82,2
Показники платоспроможності							
Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними оборотними коштами	0,835	0,799	1,277	-0,036	95,7	0,478	159,8
Коефіцієнт загальної платоспроможності підприємства	10,828	7,951	7,067	-2,876	73,4	-0,884	88,9
Частка кредиторської заборгованості у власному капіталі	0,068	0,094	0,118	0,026	138,1	0,024	125,9
Коефіцієнт співвідношення чистих оборотних активів із чистими активами	0,468	0,501	0,653	0,033	107,0	0,153	130,5

Протягом досліджуваного періоду спостерігається стійка позитивна динаміка власного оборотного капіталу. Зокрема, у 2022 році порівняно з 2021 роком він зріс на 19,3%, а у 2023 році – у 2,2 раза порівняно з попереднім роком. Це свідчить про підвищення рівня фінансової стійкості підприємства, а також про зміцнення його спроможності самостійно фінансувати поточну діяльність за рахунок власних фінансових ресурсів.

Водночас відмічається зниження загального коефіцієнта ліквідності, що може свідчити про певне послаблення спроможності підприємства оперативно виконувати свої короткострокові зобов'язання шляхом використання оборотних активів. Подібна тенденція характерна і для коефіцієнта швидкої ліквідності, зменшення якого вказує на зниження можливості підприємства покривати поточні борги за рахунок найбільш ліквідних активів (без урахування запасів) [24].

Поряд з цим, позитивною тенденцією є зростання коефіцієнта абсолютної ліквідності, що свідчить про збільшення частки грошових коштів та їх еквівалентів у структурі оборотних активів, що підвищує здатність підприємства оперативно реагувати на фінансові зобов'язання (рис. 2.2).

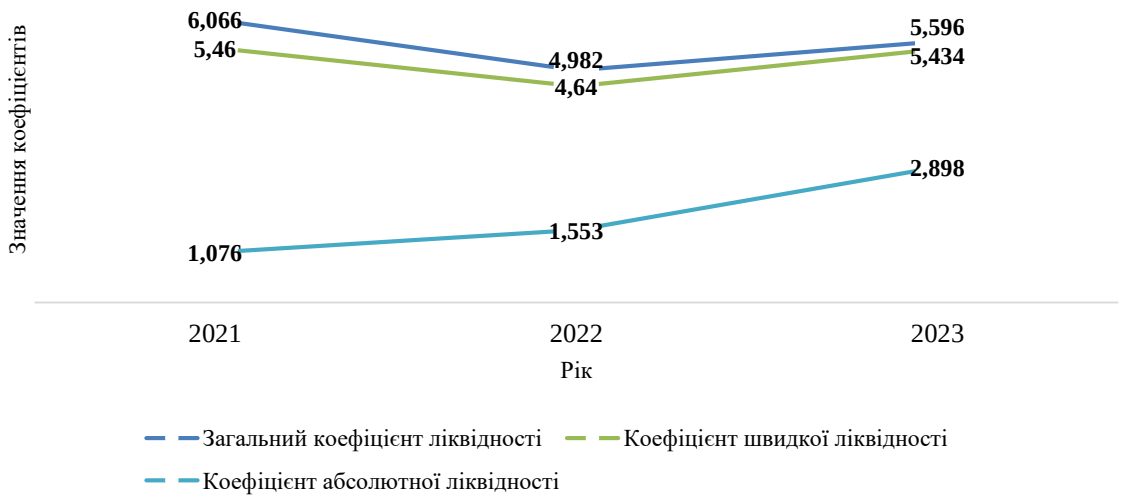

Рис. 2.2. Динаміка показників ліквідності ТОВ «Козятинський м'ясокомбінат»

Водночас зменшення коефіцієнта ліквідності товарно-матеріальних цінностей із 0,606 до 0,163 вказує на нарощування обсягів запасів, які можуть бути менш ліквідними та повільніше перетворюватися на грошові кошти. Схожа ситуація спостерігається і щодо коефіцієнта ліквідності дебіторської заборгованості, який знизився з 4,384 до 2,536, що свідчить про зростання дебіторської заборгованості та збільшення фінансових ризиків, пов'язаних із несвоєчасним надходженням коштів.

Значним позитивом є зростання коефіцієнта забезпеченості оборотних активів власним оборотним капіталом, що свідчить про підвищення частки власних ресурсів у структурі фінансування оборотних активів, а отже, зміцнення фінансової автономії підприємства [25]. Водночас дещо насторожує зменшення коефіцієнта загальної платоспроможності з 10,828 до 7,067, що вказує на тенденцію до зниження загальної здатності підприємства своєчасно виконувати свої фінансові зобов'язання (рис. 2.3).

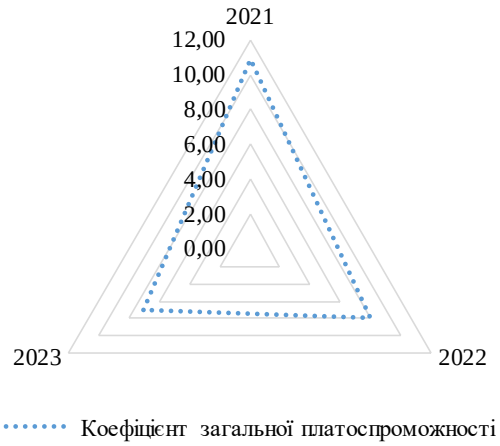

Рис. 2.3. Динаміка коефіцієнта загальної платоспроможності ТОВ «Козятинський м'ясокомбінат»

Зростання частки кредиторської заборгованості у власному капіталі свідчить про збільшення залежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування, що може обмежувати фінансову гнучкість у майбутньому [26].

Підсумовуючи, слід зазначити, що за результатами проведеного аналізу спостерігається поєднання як позитивних, так і негативних тенденцій. З одного боку, зростання власного оборотного капіталу, коефіцієнта абсолютної ліквідності та коефіцієнта забезпеченості оборотних активів власними коштами свідчить про посилення фінансової стійкості підприємства. З іншого боку, зменшення загального коефіцієнта ліквідності, коефіцієнта швидкої ліквідності, ліквідності товарно-матеріальних цінностей, ліквідності дебіторської заборгованості та загальної платоспроможності свідчить про

певне погіршення короткострокової ліквідності та підвищення залежності підприємства від залучених ресурсів. Зростання частки кредиторської заборгованості у структурі капіталу підприємства потребує особливої уваги з метою забезпечення фінансової рівноваги у майбутньому.

2.2. Структурний аналіз активів товариства

Аналіз динаміки та структури активів підприємства є важливим етапом у процесі оцінювання ефективності використання наявних ресурсів та вибору оптимальних джерел їх фінансування. Зміни у складі активів відображають як внутрішні трансформації у господарській діяльності підприємства, так і вплив зовнішнього середовища – макроекономічних умов, доступу до капіталу, стану ринку [27, 28]. Зокрема, збільшення частки необоротних активів може свідчити про довгострокові інвестиції, що потребують відповідних стабільних джерел фінансування, таких як власний капітал або довгострокові кредити.

Структурний аналіз активів дозволяє встановити, наскільки збалансованим є співвідношення між оборотними й необоротними активами, а отже – і між короткостроковими та довгостроковими зобов’язаннями, які їх фінансують. Наприклад, висока частка оборотних активів при фінансуванні їх за рахунок короткострокових позик є допустимою практикою, проте у випадку дисбалансу зростає ризик втрати платоспроможності. У свою чергу, зростання частки власного капіталу в структурі джерел фінансування позитивно впливає на фінансову стійкість підприємства та знижує залежність від зовнішніх кредиторів [29].

Проведення аналізу динаміки та структури активів, шляхом складання агрегованого балансу, визначення ефективності використання необоротних та оборотних активів, оцінка власного та позикового капіталу здійснюється на основі даних звітності підприємства. Агрегований баланс ТОВ «Козятинський м’ясокомбінат» наведено у таблиці 2.3.

Таблиця 2.3

Агрегований баланс ТОВ «Козятинський м’ясокомбінат» за 2021-2023 роки

АКТИВ	2021 рік		2022 рік		2023 рік		Відхилення (+,-) 2/1		Темп зростання 2/ 1, %	Відхилення (+,-) 3/2		Темп зростання 3/ 2, %
	Сума, млн. грн.	Пито- ма вага, %	Сума, млн. грн.	Пито- ма вага, %	Сума, млн. грн.	Пито- ма вага, %	у сумі, млн. грн.	у пито- мій вазі, %		у сумі, млн. грн.	у пито- мій вазі, %	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
АКТИВ												
1. Необоротні активи (1095)	153262	44,0	145132	37,3	142437	20,8	-8130	-6,6	94,7	-2695	-16,5	98,1
1.1. Основні засоби і нематеріальні активи (1000+...+1020)	141301	40,5	129819	33,4	126755	18,5	-11482	-7,1	91,9	-3064	-14,9	97,6
1.2 Інші необоротні активи і довгострокова дебіторська заборгованість (1040+1050+…+1090)	11961	3,4	15313	3,9	15682	2,3	3352	0,5	128,0	369	-1,6	102,4
2. Оборотні активи (1195)	195256	56,0	243496	62,7	541885	79,2	48240	6,6	124,7	298389	16,5	222,5
2.1. Запаси (1100+1110)	92441	26,5	39147	10,1	46968	6,9	-53294	-16,5	42,3	7821	-3,2	120,0
2.2. Дебіторська заборгованість (1120+…+1155)	67824	19,5	127064	32,7	212321	31,0	59240	13,2	187,3	85257	-1,7	167,1
2.3. Грошові кошти та їх еквіваленти (1160+1165)	34645	9,9	75897	19,5	280563	41,0	41252	9,6	219,1	204666	21,5	369,7
2.4. Інші оборотні активи (1180+1190)	26	0,0	1388	0,4	1923	0,3	1362	0,3	5338,5	535	-0,1	138,5
Всього майна (1300)	348518	100	388628	100	684322	100	40110	0,0	111,5	295694	0,0	176,1
ПАСИВ												
1. Власний капітал (1495)	316330	90,8	339751	87,4	587495	85,9	23421	-3,3	107,4	247744	-1,6	172,9
2. Довгострокові зобов’язання і забезпечення (1595)	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0	0
3. Поточні зобов’язання і забезпечення (1695)	32188	9,2	48877	12,6	96827	14,1	16689	3,3	151,8	47950	1,6	198,1
3.1. Кредиторська заборгованість (1605+…+1650)	28385	8,1	49209	12,7	107161	15,7	20824	4,5	173,4	57952	3,0	217,8
3.3. Інші поточні зобов’язання (1660+…+1690)	5786	1,7	4823	1,2	2129	0,3	-963	-0,4	83,4	-2694	-0,9	44,1
Всього капіталу (1900)	348518	100	388628	100	684322	100	40110	0,0	111,5	295694	0,0	176,1

Упродовж аналізованого періоду ТОВ «Козятинський м’ясокомбінат» демонструє стабільне зростання як активів, так і пасивів, що свідчить про розширення масштабів діяльності підприємства. Загальна сума активів зросла з 348 518 тис. грн у 2021 році до 684 322 тис. грн у 2023 році, що становить приріст на 11,5%.

На основі агрегованого балансу встановлено зміни у структурі активів підприємства. Частка необоротних активів суттєво зменшилася – з 44,0% у 2021 році до 20,8% у 2023 році (рис. 2.4). Це може свідчити про фізичне та моральне зношення основних засобів, відсутність нових інвестицій у виробничі потужності або продаж частини активів [30]. Така тенденція також може вказувати на перехід до менш капіталомістких напрямів діяльності та підвищення ролі оборотних активів у господарському процесі.

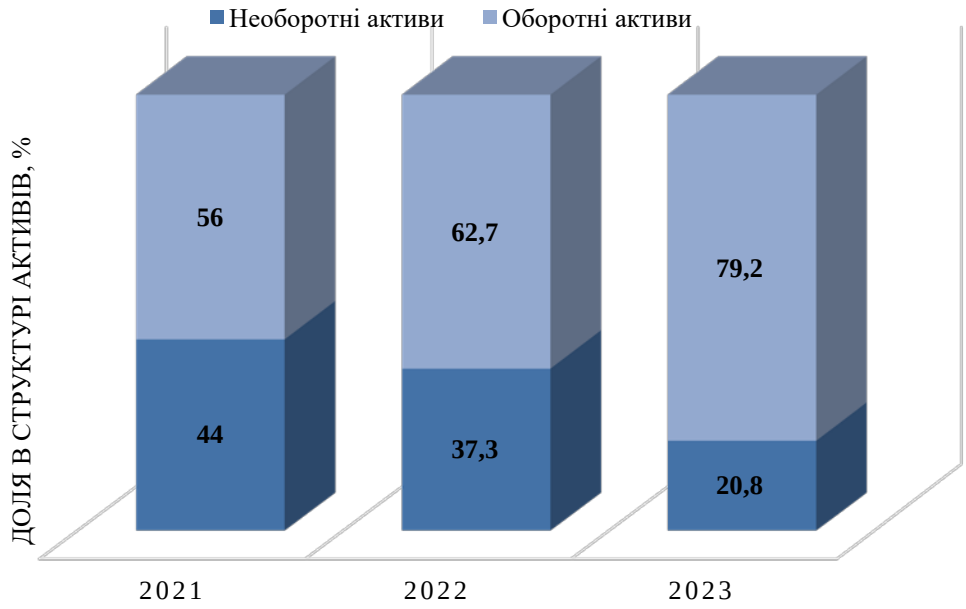

Рис. 2.4. Динаміка та структура активів ТОВ «Козятинський м’ясокомбінат», %

Водночас частка оборотних активів у загальній структурі зросла з 56% до 79,2%. Це свідчить про активізацію операційної діяльності, збільшення обігового капіталу та, ймовірно, зростання обсягів продажу [31]. Однак

динаміка дебіторської заборгованості викликає занепокоєння: її обсяги зросли на 87,3% у 2022 році та ще на 67,1% у 2023 році. Така ситуація може свідчити як про зростання реалізації продукції з відстрочкою платежу, так і про послаблення кредитної політики чи ризики неплатежів з боку контрагентів. Позитивною тенденцією є суттєве зростання частки грошових коштів та їх еквівалентів – з 9,9% у 2021 році до 41,0% у 2023 році, що свідчить про підвищення ліквідності активів підприємства. У 2022 році спостерігалося скорочення запасів, однак у 2023 році ситуація стабілізувалася.

Загалом структура активів свідчить про зміщення фокусу підприємства з довгострокових інвестицій на забезпечення операційної гнучкості, що має враховуватися при оцінюванні джерел фінансування та управлінських рішень щодо капіталу.

Аналіз структури пасивів ТОВ «Козятинський м’ясокомбінат» свідчить про зростання як власного капіталу, так і зобов’язань, що вказує на загальне розширення фінансової бази підприємства. Власний капітал збільшився з 316 330 тис. грн у 2021 році до 587 495 тис. грн у 2023 році, що становить приріст на 10,7%. Це позитивно впливає на фінансову стійкість підприємства, оскільки зміцнює його незалежність від зовнішніх джерел фінансування.

Незважаючи на абсолютне зростання власного капіталу, його питома вага в загальній структурі пасивів дещо зменшилась – з 90,8% у 2021 році до 85,9% у 2023 році (рис. 2.5). Це свідчить про відносно швидше зростання зобов’язань порівняно з власними ресурсами, що може вказувати на посилення залежності підприємства від кредиторів.

Довгострокові зобов’язання у структурі пасивів відсутні, натомість короткострокові зобов’язання переважно сформовані за рахунок кредиторської заборгованості. Зростання цієї статті може бути наслідком перенесення строків платежів постачальникам, що, з одного боку, створює тимчасову фінансову гнучкість, але, з іншого — може свідчити про напружену ліквідність або ризики платоспроможності. Надмірне накопичення короткострокових зобов’язань здатне призвести до фінансового навантаження

у вигляді підвищених витрат на обслуговування боргу та порушення ділової репутації підприємства [32].

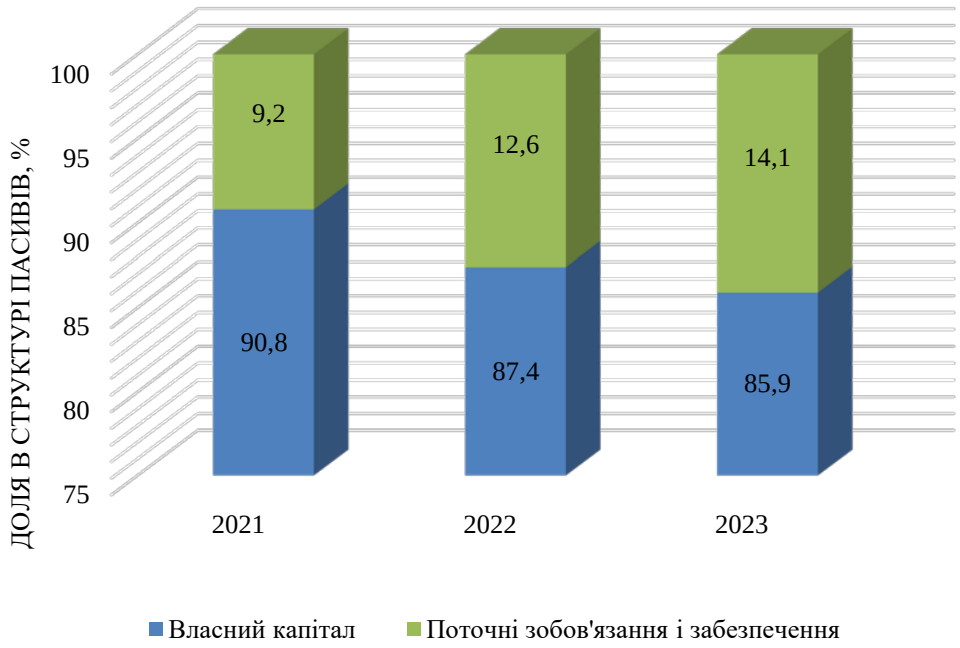

Рис. 2.5. Структура пасивів ТОВ «Козятинський м’ясокомбінат», %

Таким чином, хоча структура пасивів у цілому залишається орієнтованою на власний капітал, динаміка короткострокових зобов’язань вимагає посиленої уваги до управління ліквідністю та платоспроможністю.

Отже, аналіз балансу ТОВ «Козятинський м’ясокомбінат» показав, що підприємство має позитивну динаміку в зміні показників активу та пасиву.

Значну частину активів ТОВ «Козятинський м’ясокомбінат» становлять оборотні засоби, що зумовлено особливостями його господарської діяльності. Попри незначне зниження питомої ваги власного капіталу в структурі пасивів, його абсолютне зростання у 2021–2023 роках свідчить про достатній рівень фінансової стабільності підприємства.

Основні засоби, як складова необоротних активів, відіграють ключову роль у забезпеченні виробничого процесу. Вони функціонують упродовж тривалого часу, зберігаючи свою фізичну форму, і поступово переносять свою вартість на готову продукцію через механізм амортизації. Вивчення технічного стану та ступеня використання основних виробничих фондів має

важливе значення для забезпечення їх ефективного відтворення. Такий аналіз дозволяє виявити резерви зростання продуктивності та підвищення ефективності виробництва [33, 34]. Тому оцінювання технічного стану й ефективності використання основних засобів є важливою складовою фінансово-економічного аналізу підприємства.

Дані щодо динаміки ключових показників, що характеризують стан основних засобів ТОВ «Козятинський м'ясокомбінат», наведено в таблиці 2.4.

Таблиця 2.4

Показники оцінки основних фондів ТОВ «Козятинський м'ясокомбінат»

Показники	2021	2022	2023	Темп зростання,%	
	1	2	3	2/1	3/2
1. Показники оцінки забезпеченості підприємства основними фондами					
1.1. Фондомісткість, грн/грн	0,098	0,179	0,083	183,0	46,5
1.2. Фондоозброєність, тис. грн/ос.	386,045	394,54	423,90	102,2	107,4
1.3.Коефіцієнт вартості основних фондів в активах підприємства, грн/грн	0,381	0,348	0,187	91,4	53,7
2. Показники оцінки стану основних фондів					
2.1. Коефіцієнт зносу, грн/грн	0,364	0,428	0,472	117,7	110,2
2.2. Коефіцієнт придатності, грн/грн	0,636	0,572	0,528	89,9	92,3
3. Показники оцінки ефективності використання основних фондів					
3.1. Фондовіддача, грн/грн	10,21	5,58	12,01	54,6	215,2
3.2. Рентабельність, %	34,8	20,9	235,6	60,0	1126,6
3.3. Інтегральний показник економічної ефективності, грн/грн	1,88	1,08	5,32	57,4	492,6

Аналіз таблиці 1.2 свідчить про помітні зміни в ефективності використання основних фондів ТОВ «Козятинський м'ясокомбінат» у 2021–2023 роках. Зниження фондомісткості з 0,098 до 0,083 свідчить про більш раціональне використання основних засобів. Зростання фондоозброєності (з 386,05 грн до 423,90 грн) вказує на покращення матеріального забезпечення працівників, можливо, завдяки автоматизації.

Водночас спостерігається зниження питомої ваги основних засобів у структурі активів та зростання коефіцієнта зносу (з 0,364 до 0,472), що свідчить про старіння основних фондів. Зменшення коефіцієнта придатності до 0,528 підтверджує цю тенденцію.

Разом з тим, підвищення фондовіддачі та рентабельності основних засобів свідчить про покращення їх ефективного використання. Загальне зростання інтегрального показника підтверджує позитивну динаміку в управлінні виробничими фондами (рис. 2.6).

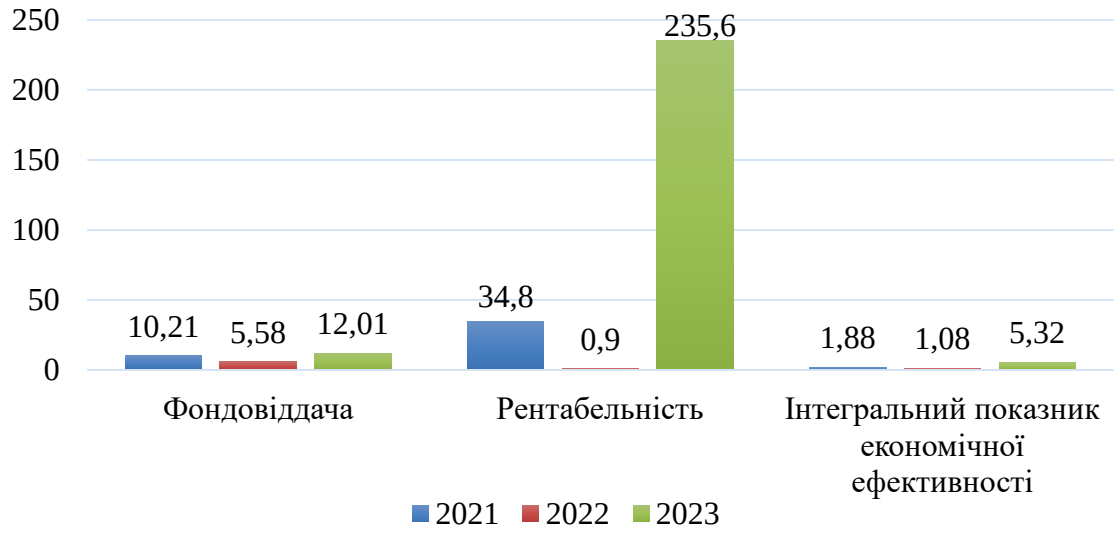

Рис. 2.6. Показники оцінки ефективності використання основних фондів ТОВ «Козятинський м’ясокомбінат»

Окрім необоротних активів, важливу частину майна підприємства становлять оборотні активи, які відіграють ключову роль у забезпеченні безперервності виробничого процесу.

Оборотні активи – це сукупність матеріальних ресурсів і грошових коштів, що беруть участь у виробництві, повністю споживаються в межах одного операційного циклу (або протягом 12 місяців з дати балансу) та цілком переносять свою вартість на готову продукцію. До них належать сировина, матеріали, готова продукція, кошти на рахунках тощо [35].

Раціональне використання оборотних активів має суттєве значення для підвищення загальної ефективності господарської діяльності. Оскільки оборотні кошти впливають на рентабельність і фінансову стабільність підприємства, їхню ефективність доцільно оцінювати комплексно – за допомогою системи аналітичних показників, поданих у таблиці 2.5.

Таблиця 2.5

Аналіз ефективності використання оборотних активів ТОВ «Козятинський м’ясокомбінат»

№ з/п	Показники	2021	2022	2023	Темп зростання, %	
					2022/2021	2023/2022
1	Коефіцієнт оборотності оборотних активів (поточних активів), грн/грн	7,597	3,441	3,914	45,3	113,7
2	Коефіцієнт оборотності поточних зобов’язань, грн/грн	48,653	18,625	21,093	38,3	113,2
3	Коефіцієнт оборотності товарно-матеріальних запасів по виручці від реалізації, грн/грн	17,532	11,474	35,698	65,4	311,1
4	Коефіцієнт оборотності виробничих запасів, об./рік	71,341	41,677	94,597	58,4	227,0
5	Коефіцієнт оборотності готової продукції, грн/грн	23,298	15,871	57,632	68,1	363,1
6	Коефіцієнт оборотності грошових засобів	34,179	13,659	8,624	40,0	63,1
7	Коефіцієнт відволікання оборотного капіталу в дебіторську заборгованість, грн/грн	0,347	0,522	0,392	150,2	75,1
8	Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, об./рік	22,176	7,747	9,058	34,9	116,9
9	Період погашення (інкасації) дебіторської заборгованості, днів	16	46	40	286,2	85,5
10	Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості, об./рік	55,481	21,430	22,150	38,6	103,4
11	Рентабельність оборотних активів, %	26,0	12,9	76,8	49,7	595,4
12	Інтегральний показник ефективності оборотних активів, грн/грн	1,410	0,660	1,730	46,8	262,1

Аналіз ефективності використання оборотних активів за 2021–2023 роки вказує на наявність як позитивних, так і негативних змін.

Після зниження у 2022 році, коефіцієнт оборотності оборотних активів зріс у 2023 році, що свідчить про покращення їх використання для формування доходу. Водночас коефіцієнт оборотності поточних зобов’язань зменшився з 48,653 до 21,093, що вказує на зниження ефективності управління зобов’язаннями.

Значне зростання оборотності запасів і готової продукції у 2023 році позитивно вплинуло на ліквідність і зменшило витрати на зберігання. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, попри зростання у 2022 році, знизився у 2023-му, що може свідчити про послаблення платіжної дисципліни клієнтів. Водночас зростання оборотності кредиторської заборгованості засвідчує швидше погашення боргів і покращення платоспроможності підприємства.

Коефіцієнт відволікання капіталу в дебіторську заборгованість зазнавав коливань, що вказує на нестабільність управління дебіторкою. Висока рентабельність оборотних активів (76,8% у 2023 році) та зростання інтегрального показника підтверджують загальне покращення ефективності використання оборотних коштів.

Динаміка оборотності дебіторської та кредиторської заборгованостей наведена на рисунку 2.7.

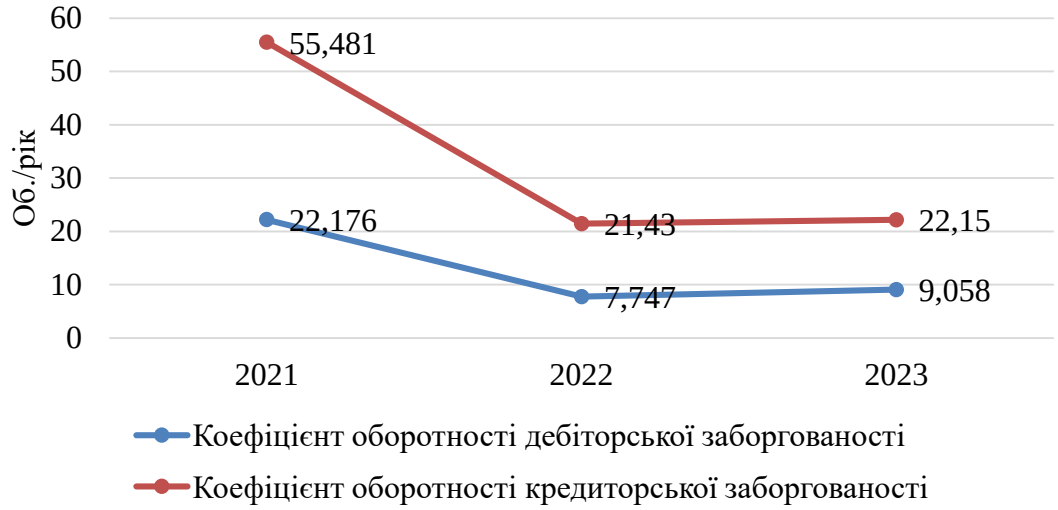

Рис. 2.7. Динаміка коефіцієнтів дебіторської та кредиторської заборгованості

Для підвищення рівня ефективності використання оборотних активів доцільно продовжувати оптимізацію управління запасами, мінімізувати втрати від прострочення та псування продукції, а також посилити контроль за дебіторською заборгованістю.

2.3. Оцінювання структури та динаміки джерел фінансування активів ТОВ «Козятинський м’ясокомбінат»

Структура та динаміка джерел фінансування ТОВ «Козятинський м’ясокомбінат» у 2021–2023 роках демонструє суттєві зрушення, які свідчать про зміну підходів до фінансування діяльності підприємства та посилення ролі внутрішніх джерел. Одним із головних джерел фінансування активів та базисом підтримки фінансової незалежності підприємства є власний капітал [36]. Аналізуючи власний капітал, в першу чергу потрібно визначити питому вагу окремих його складових, а також динаміку їх складу та структури за окремі періоди (табл. 2.6).

Інвестований капітал (зареєстрований капітал) залишався незмінним упродовж трьох років – 115 000 тис. грн, але його питома вага зменшилась з 33,0% у 2021 році до 16,8% у 2023 році. Це свідчить про загальне розширення фінансової бази підприємства при незмінному розмірі статутного капіталу. Резервний капітал, який складав 2,8% у 2021 році, у 2022 році був повністю нівельований, що може свідчити про його використання або списання. Нерозподілений прибуток суттєво зріс – з 185 511 тис. грн у 2021 році до 472 495 тис. грн у 2023 році, або на 210,3%, що свідчить про значну прибутковість діяльності та акумуляцію прибутку всередині підприємства. Його питома вага у загальній структурі зросла з 53,2% до 69,0%.

Загалом власний капітал зріс з 56,0% до 85,9%, що є позитивним сигналом щодо фінансової незалежності підприємства та його стійкості.

На рисунку 2.8 наведено динаміку та структуру власних джерел фінансування активів ТОВ «Козятинський м’ясокомбінат». Власний капітал істотно зростав, особливо за рахунок нерозподіленого прибутку. Питома вага власного капіталу знизилася з ~90% у 2021 році до ~85% у 2023 році. Сукупний капітал збільшився у 2023 році на понад 76% порівняно з 2022 роком.

Таблиця 2.10

Структура і динаміка власного капіталу ТОВ «Козятинський м’ясокомбінат»

Найменування статей	2021 рік		2022 рік		2023 рік		Відхилення (+,-) 2/1 в			Відхилення (+,-) 3/2 в		
	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	Δ	%	темп зростання, %	Δ	%	темп зростання, %
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ												
1. Зареєстрований (пайовий) капітал	115000	33,0	115000	29,6	115000	16,8	0	-3,4	100	0	-12,8	0
2. Капітал у дооцінках	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Додатковий капітал	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Всього інвестований капітал	115000	33,0	115000	29,6	115000	16,8	0	-3,4	100	0	-12,8	0
4. Резервний капітал	9667	2,8	0	0,0	0	0,0	-9667	-2,8	0	0	0,0	
5. Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	185511	53,2	224714	57,8	472495	69,0	39203	4,6	121,1	247781	11,2	210,3
Всього накопичений капітал	195178	56,0	224714	57,8	472495	69,0	29536	1,8	115,1	247781	11,2	210,3
ПОЗИКОВИЙ КАПІТАЛ		0,0		0,0		0,0	0	0,0		0	0,0	
1. Поточні зобов’язання	32188	9,2	48914	12,6	96827	14,1	16726	3,4	152,0	47913	1,6	198,0
1.1. Заборгованість за товари, роботи, послуги	19122	5,5	27460	7,1	70100	10,2	8338	1,6	143,6	42640	3,2	255,3
1.2. Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками	7280	2,1	16594	4,3	24598	3,6	9314	2,2	227,9	8004	-0,7	148,2
1.3. Інші поточні зобов’язання та забезпечення	5786	1,7	4823	1,2	2129	0,3	-963	-0,4	83,4	-2694	-0,9	44,1
СУКУПНИЙ КАПІТАЛ	348518	100	388628	100	684322	100	40110	—	111,5	295694	—	176,1

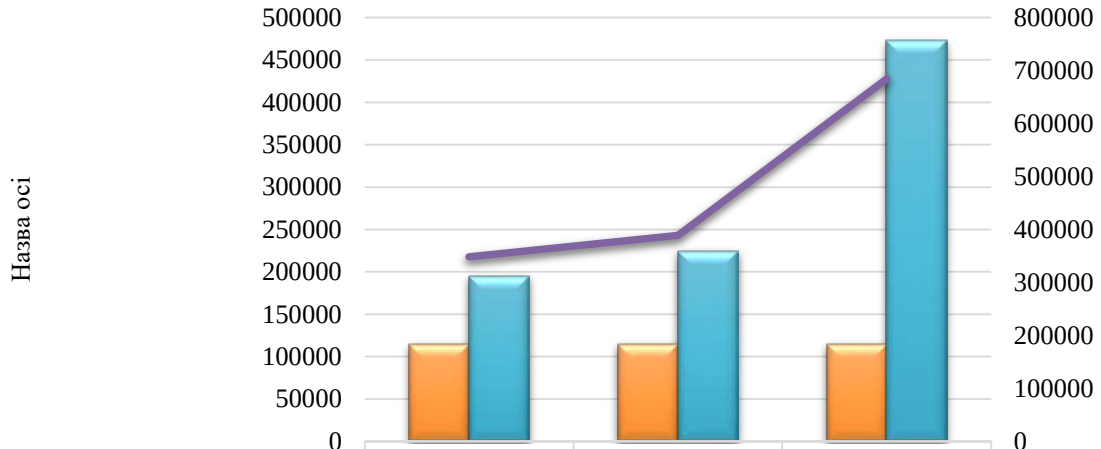

	2021 рік	2022 рік	2023 рік
Всього інвестований капітал	115000	115000	115000
Всього накопичений капітал	195178	224714	472495
СУКУПНИЙ КАПІТАЛ	348518	388628	684322

Рис. 2.8. Динаміка та структура власних джерел фінансування активів ТОВ «Козятинський м'ясокомбінат»

Поточні зобов'язання у абсолютному вираженні майже потроїлися – з 32 188 тис. грн у 2021 році до 96 827 тис. грн у 2023 році (рис. 2.9). Водночас їх питома вага зросла незначно – з 9,2% до 14,1%, оскільки темпи зростання власного капіталу були ще вищими. Найбільше зростання спостерігається за статтями: заборгованість за товари, роботи, послуги (з 19 122 тис. грн до 70 100 тис. грн (+255,3%)); поточна кредиторська заборгованість (зросла більш ніж утричі). Водночас інші поточні зобов'язання скоротилися на 63,5%, що свідчить про їхнє поступове погашення.

В цілому частка поточних зобов'язань зросла, що вказує на посилення фінансової залежності від зовнішніх джерел [37].

Сукупні джерела фінансування зросли з 348 518 тис. грн у 2021 році до 684 322 тис. грн у 2023 році – приріст на 335 804 тис. грн або на 96,4%.

Основне джерело зростання – нерозподілений прибуток, що свідчить про переважне використання внутрішніх джерел фінансування замість залучення зовнішніх кредитів чи позик [38].

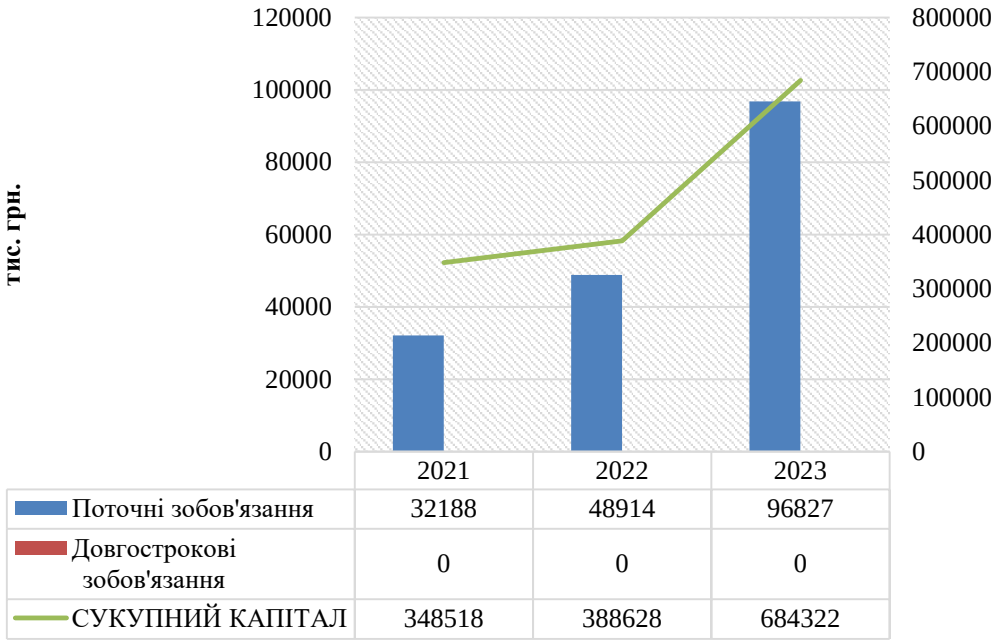

	2021	2022	2023
Поточні зобов'язання	32188	48914	96827
Довгострокові зобов'язання	0	0	0
СУКУПНИЙ КАПІТАЛ	348518	388628	684322

Рис. 2.9. Динаміка та структура позикових джерел фінансування активів ТОВ «Козятинський м’ясокомбінат»

ТОВ «Козятинський м’ясокомбінат» демонструє збалансовану модель фінансування, з перевагою власного капіталу та зростаючою прибутковістю. Зростання короткострокових зобов’язань відбувається переважно за рахунок комерційного кредиту, однак їх частка залишається контрольованою. Структура джерел фінансування підприємства свідчить про підвищення фінансової стійкості, зниження залежності від зовнішніх ресурсів та здатність самостійно забезпечувати інвестиційні потреби.

Узагальнюючи результати фінансового аналізу діяльності ТОВ «Козятинський м’ясокомбінат», слід зазначити, що підприємство демонструє позитивну динаміку розвитку та зміцнення фінансової стійкості. Стратегія формування джерел фінансування активів є збалансованою, із домінуванням власного капіталу, що свідчить про незалежність підприємства від зовнішніх джерел залучення фінансових ресурсів. Переважання власного капіталу в

структурі пасивів забезпечує високий рівень фінансової автономії та знижує ризики, пов’язані з обслуговуванням боргових зобов'язань.

Водночас підприємство активно використовує короткострокові позикові джерела фінансування, зокрема кредиторську заборгованість, що є важливим елементом управління ліквідністю та фінансовим циклом. Аналіз структури джерел фінансування свідчить про певне зростання фінансової залежності, що вимагає підвищеної уваги до моніторингу рівня платоспроможності та забезпечення своєчасного виконання поточних зобов’язань.

Незважаючи на позитивні тенденції щодо нарощення власного оборотного капіталу, виявлено окремі негативні аспекти, зокрема зниження показників загальної та швидкої ліквідності, що може свідчити про зменшення обсягів найбільш ліквідних активів у структурі поточних активів. Зростання дебіторської заборгованості вказує на необхідність удосконалення політики управління розрахунками з покупцями з метою забезпечення більш ефективного обігу оборотних коштів.

У цілому, фінансова стратегія ТОВ «Козятинський м’ясокомбінат» щодо формування джерел фінансування активів є досить ефективною, проте підприємству доцільно посилити контроль за структурою поточних зобов'язань та своєчасністю надходження дебіторської заборгованості для забезпечення належного рівня ліквідності та підтримки фінансової стійкості в довгостроковій перспективі.

РОЗДІЛ 3
НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СТРУКТУРИ ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ АКТИВІВ ТОВ «КОЗЯТИНСЬКИЙ М'ЯСОКОМБІНАТ»

3.1. Використання фінансового левериджу для оптимізації джерел фінансування активів ТОВ «Козятинський м'ясокомбінат»

Оптимальна структура джерел фінансування активів не є сталою величиною. Формування ефективного співвідношення власних і залучених джерел фінансування передбачає динамічний підхід до їх коригування залежно від внутрішніх та зовнішніх факторів [39]. Послідовність етапів оптимізації структури джерел фінансування активів підприємства представлена на рисунку 3.1 [40, 41].

Рис. 3.1. Послідовність етапів оптимізації джерел фінансування активів

Таким чином, застосування запропонованої моделі дозволяє обґрунтовано визначати раціональне співвідношення власного і позикового капіталу підприємства. Процес оптимізації джерел фінансування активів є багатофакторним і залежить від обраних критеріїв, що можуть істотно відрізнятися для кожного окремого суб'єкта господарювання. Саме тому поняття оптимальної структури капіталу має значну частку суб'єктивності, оскільки об'єктивний вибір джерел фінансування часто обумовлений специфікою діяльності, фінансовими цілями та стратегією розвитку підприємства.

З урахуванням цього слід зазначити:

1) оптимальна структура джерел фінансування активів – це таке поєднання власного та позикового капіталу, яке забезпечує раціональну пропорційність між рівнем фінансової рентабельності та фінансовою стійкістю підприємства, створюючи умови для максимізації його ринкової вартості;

2) формування оптимальної структури джерел фінансування залежить від індивідуальних критеріїв, що враховують особливості операційної, інвестиційної та фінансової діяльності конкретного підприємства, його галузевої належності та ринкового середовища;

3) в економічній літературі існують різні підходи до вибору пріоритетного критерію оптимізації структури капіталу: частина фахівців акцентує увагу на максимізації фінансової рентабельності за умови збереження фінансової стійкості, інші пропонують комплексний підхід із використанням інтегрального показника структури капіталу [42].

Оптимізація джерел фінансування активів є складовою частиною стратегічного управлінського аналізу підприємства, оскільки дозволяє встановити економічно обґрунтований баланс між витратами на залучення капіталу та доходністю його використання. Вдосконалення підходів до розрахунку оптимальної структури капіталу дає змогу не лише ефективно формувати джерела фінансування, а й забезпечувати стабільне зростання

рентабельності як власного, так і позикового капіталу в довгостроковій перспективі.

Оптимізація структури капіталу підприємства може здійснюватися з урахуванням критерію максимізації прогнозованого рівня фінансової рентабельності, зокрема шляхом оцінки ефекту фінансового важеля. Суть ефекту фінансового важеля полягає в тому, що залучення позикових коштів призводить до збільшення постійних фінансових витрат у вигляді сплати відсотків за кредитами, що, у свою чергу, зменшує обсяг чистого прибутку та впливає на показники рентабельності. Зростання витрат на обслуговування боргових зобов'язань супроводжується підвищенням боргового навантаження та зростанням підприємницького ризику.

Фінансовий важіль виконує ключову функцію в забезпеченні фінансової стійкості підприємства, оскільки дозволяє визначити допустимий рівень залучення позикових ресурсів і обґрунтовувати умови їх використання. Процес оптимізації структури капіталу передбачає декілька етапів, серед яких важливим є розрахунок ефекту фінансового важеля шляхом визначення додаткового прибутку, що може бути отриманий за рахунок залучених фінансових ресурсів, та оцінка впливу позикового капіталу на рівень рентабельності власного капіталу. Водночас важливо дослідити співвідношення власного та позикового капіталу з метою визначення найбільш ефективної пропорції, яка забезпечить максимізацію фінансової рентабельності за умови мінімізації ризику [43].

У процесі оптимізації структури капіталу необхідно також враховувати ризики, пов'язані із зростанням частки позикових коштів, оскільки надмірне боргове навантаження підвищує ймовірність фінансових труднощів. Це зумовлює потребу в розробленні відповідних стратегій управління ризиками, спрямованих на їх мінімізацію. Крім того, важливо здійснити порівняльну оцінку можливих варіантів фінансування, беручи до уваги вартість капіталу,

умови надання позикових ресурсів, строки їх погашення та інші фактори, що впливають на фінансову ефективність [44].

Особливої уваги потребує аналіз впливу використання фінансового важеля на загальну фінансову стійкість підприємства в довгостроковій перспективі, адже необхідно забезпечити баланс між підвищенням фінансової рентабельності та збереженням належного рівня фінансової стійкості [45]. У результаті оптимізації структури капіталу можна досягти підвищення рентабельності підприємства за умов забезпечення його фінансової стабільності та прийнятного рівня фінансових ризиків. Розрахунок ефекту фінансового левериджу для ТОВ «Козятинський м'ясокомбінат» наведено в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Ефект фінансового левериджу ТОВ «Козятинський м'ясокомбінат» за 2021-2023 роки

Показники	Період			Відхилення (+,-)	
	2021 р.	2022 р.	2023 р	2022-2021 рр.	2023-2022 рр.
1	2	3	4	5	6
Чистий прибуток, тис.грн.	37992	23421	247781	-14571	224360
Ставка податку на прибуток, %	18	18	18	0	0
Податковий коректор	0,82	0,82	0,82	0	0
Середній розмір капіталу	348518	388628	684322	40110	295694
у тому числі:				0	0
власного капіталу	316330	339751	587495	23421	247744
позикового капіталу	32188	48877	96827	16689	47950
Плече фінансового важеля	0,10	0,14	0,16	0,04	0,02
Середньозважена ціна позикового капіталу, П (%)	12	20	17	8	-3
Коефіцієнт валової рентабельності активів, ROA (%)	37,354	30,231	72,161	-7,12	41,93
ROA – П	25,35	10,23	55,16	-15,12	44,93
Ефект фінансового левериджу, %	2,12	1,21	7,45	-0,91	6,25

Аналіз засвідчує, що упродовж 2021–2023 років структура капіталу підприємства зазнала помірних змін у напрямку збільшення частки позикових коштів, що підтверджується зростанням плеча фінансового важеля з 0,10 до 0,16. Однак на відміну від попереднього періоду, оновлені дані свідчать про суттєве покращення як операційної, так і фінансової ефективності підприємства. Зокрема, спостерігається стрімке зростання коефіцієнта валової рентабельності активів (ROA) – з 30,231% у 2022 році до 72,161% у 2023 році, що супроводжується різким підвищенням чистого прибутку – на понад 224 млн грн.

У цьому контексті ключовим є те, що середньозважена вартість позикового капіталу у 2023 році знизилась з 20% до 17%, водночас як ROA суттєво перевищила цей показник. Різниця між ROA і ціною позикових ресурсів зросла до 55,16 процентних пункти, що спричинило значний позитивний ефект фінансового левериджу –7,45% у 2023 році, порівняно з 1,21% у попередньому році.

Таким чином, у 2023 році підприємству вперше за досліджуваний період вдалося досягти не лише зростання прибутковості активів, але й реалізувати мультиплікативний ефект використання позикових коштів, що підтверджує ефективність сформованої структури фінансування. Це означає, що залучення додаткового позикового капіталу в умовах зростання операційної ефективності й контрольованої вартості зовнішніх ресурсів сприяє підвищенню прибутковості власного капіталу. Дані демонструють доцільність використання фінансового левериджу як важеля підвищення економічної результативності за умови дотримання оптимального балансу між вартістю боргового фінансування та прибутковістю активів.

Таким чином, модель фінансування, що характеризується помірним зростанням частки позикового капіталу, в умовах значного підвищення рентабельності активів та зниження вартості залучених ресурсів, виявилась економічно обґрунтованою та ефективною. Отриманий позитивний ефект фінансового левериджу у 2023 році засвідчує доцільність використання

боргового фінансування як інструменту підвищення прибутковості власного капіталу. За таких умов фінансова стратегія підприємства створює потенціал для подальшої оптимізації структури капіталу шляхом збалансованого залучення зовнішніх джерел за умови збереження високої операційної ефективності та контролю за вартістю фінансових ресурсів.

З метою визначення найбільш ефективного співвідношення джерел фінансування активів підприємства доцільно здійснити прогнозування ефекту фінансового левериджу за умови варіативної зміни питомої ваги власного та позикового капіталу в загальній структурі фінансових ресурсів (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Прогноз ефекту фінансового левериджу за умови варіативної зміни питомої ваги власного та позикового капіталу в загальній структурі джерел фінансування активів ТОВ «Козятинський м’ясокомбінат»

Показники	Роки		
	2023 р.	Варіант 1	Варіант 2
1	2	3	4
Середній розмір капіталу	684322	684322	684322
В тому числі:			
власного капіталу	587495	342161	273729
позикового капіталу	96827	342161	410593
Частка власного капіталу %	86	50	40
Частка позикового капіталу %	14	50	60
Плече фінансового важеля	0,16	1,0	1,5
Чистий прибуток	247781	247781	247781
Середньозважена ціна позикового капіталу, П (%)	17	17	17
Ставка податку на прибуток, виражена десятковим дробом	0,18	0,18	0,18
Податковий коректор	0,82	0,82	0,82
Коефіцієнт валової рентабельності активів, ROA (%)	72,161	72,161	72,161
ROA – П	55,16	55,16	55,16
Ефект фінансового левериджу, %	7,2	45,2	67,8

Аналіз варіативних сценаріїв структури джерел фінансування активів підприємства за 2023 рік свідчить про безпосередній вплив співвідношення власного та позикового капіталу на величину ефекту фінансового левериджу. Базовий рівень капіталу залишається незмінним у всіх варіантах, що дозволяє об’єктивно оцінити вплив саме структури фінансування на результативність.

У вихідному сценарії, коли частка позикового капіталу становить лише 14%, підприємство демонструє позитивний, хоча й помірний ефект фінансового левериджу на рівні 7,2%. Це свідчить про те, що навіть при обмеженому використанні боргових ресурсів висока рентабельність активів (ROA = 72,161%) забезпечує додатковий прибутковий приріст для власного капіталу.

У варіанті 1, коли структура капіталу стає паритетною (50% власних і 50% позикових коштів), ефект фінансового левериджу суттєво зростає до 45,2%. Це є наслідком збільшення плеча фінансового важеля до 1,0, що дає змогу значно посилити мультиплікативний ефект за умови, що ROA суттєво перевищує вартість позикових ресурсів (ROA – P = 55,16%).

У варіанті 2, де частка позикового капіталу зростає до 60% (плече – 1,5), ефект левериджу досягає максимальної величини – 67,8%, що підтверджує економічну доцільність активного залучення зовнішнього фінансування в умовах високої дохідності активів. Такий сценарій свідчить про максимізацію ефекту левериджу при збереженні стабільного фінансового результату та контрольованої вартості боргових ресурсів.

Отже, результати моделювання демонструють, що при високому рівні операційної ефективності підприємства та збереженні доступної вартості позикового капіталу, нарощування його частки у структурі фінансування є економічно виправданим. Це дозволяє істотно підвищити прибутковість власного капіталу через ефект фінансового важеля, що особливо актуально для стратегічного планування фінансової структури підприємства. Водночас важливо наголосити, що подальше зростання боргового навантаження

повинно супроводжуватись адекватною системою ризик-менеджменту з метою збереження фінансової стійкості у довгостроковій перспективі.

3.2. Оптимізація структури джерел фінансування активів підприємства за критерієм фінансових ризиків

Методологія оптимізації структури джерел фінансування активів підприємства, що ґрунтується на врахуванні фінансових ризиків, передбачає диференційований підхід до вибору джерел фінансування для окремих складових активів. Зокрема, йдеться про необхідність окремого визначення джерел покриття вартості необоротних активів, а також оборотних активів, останні з яких, у свою чергу, поділяються на постійну та змінну частини. Така градація дозволяє врахувати специфіку фінансового циклу підприємства та забезпечити більш раціональну і зважену політику управління капіталом [46].

У науковій літературі здебільшого виділяють три базові концепції формування оборотного капіталу, кожна з яких відображає різний рівень ефективності використання ресурсів та пов’язаний з цим ризик: консервативний, поміркований та агресивний підходи (табл. 3.3).

Таблиця 3.3

Підходи щодо фінансування активів підприємства [47]

Склад активів підприємства	Підхід до фінансування		
	Консервативний	Помірний	Агресивний
Змінна частина оборотних активів	Короткостроковий залучений капітал	Короткостроковий залучений капітал	Короткостроковий залучений капітал
Постійна частина оборотних активів	Довгостроковий позиковий капітал + Власний капітал	Довгостроковий позиковий капітал + Власний капітал	Довгостроковий позиковий капітал + Власний капітал
Необоротні активи	—	—	

Консервативний підхід орієнтований на досягнення максимальної фінансової стабільності підприємства, що забезпечується переважним використанням довгострокових джерел фінансування, у тому числі для покриття змінної частини оборотних активів. Така модель дозволяє мінімізувати як операційні, так і фінансові ризики, проте супроводжується зниженням ефективності використання оборотного капіталу, що проявляється у сповільненні його оборотності та зниженні рентабельності.

Поміркований підхід передбачає формування джерел фінансування активів із урахуванням поточних макро- та мікроекономічних умов, орієнтуючись на компроміс між прийнятним рівнем ризику та цільовими показниками ефективності. У межах цього підходу постійна частина оборотних активів фінансується за рахунок стабільних джерел, тоді як змінна – за допомогою короткострокових зобов'язань. Такий підхід дозволяє забезпечити оптимальний баланс між ліквідністю та рентабельністю, що є особливо важливим у періоди економічної нестабільності або зростання вартості залученого капіталу.

Агресивний підхід, навпаки, передбачає широке використання короткострокових джерел фінансування, навіть для покриття довгострокових потреб, що дозволяє мінімізувати вартість капіталу та максимізувати рентабельність. Проте така стратегія суттєво підвищує рівень фінансового ризику, оскільки знижує загальну ліквідність підприємства та підвищує його залежність від зовнішніх джерел у короткостроковому горизонті [48, 49].

З огляду на викладене, постає необхідність детального дослідження практики формування джерел фінансування активів на ТОВ «Козятинський м'ясокомбінат» з метою виявлення специфіки реалізованої фінансової стратегії та визначення того, який із зазначених підходів до управління оборотним капіталом використовується на підприємстві. Це дозволить не лише оцінити рівень прийнятих ризиків і ефективність функціонування поточної моделі, а й обґрунтувати напрями її можливого вдосконалення в

контексті забезпечення фінансової стійкості та ефективного використання ресурсів (табл. 3.4).

Таблиця 3.4

Визначення політики фінансування активів на ТОВ «Козятинський м’ясокомбінат»

Фактори	Роки		
	2021	2022	2023
1	2	3	4
Загальна сума активів, тис. грн.	325197,5	368573	536475
Необоротні активи, тис. грн	153262	145132	142437
Постійна частина оборотних активів, тис. грн.	160265	166211	259289
Змінна частина оборотних активів	34671	77285	282486
ВК + Довгострокові зобов'язання, тис. грн.	316330	339751	587495
Короткостроковий капітал, тис. грн.	32188	48877	96827

У досліджуваному періоді спостерігається стабільна перевага довгострокових джерел фінансування (власний капітал та довгострокові зобов’язання) над короткостроковими, що свідчить про загалом консервативний характер фінансової політики підприємства. Так, у 2021 році довгостроковими джерелами повністю покривались як необоротні активи (153262 тис. грн), так і вся постійна частина оборотних активів (160265 тис. грн), при цьому короткостроковий капітал складав лише 32188 тис. грн, що значно менше за змінну частину оборотних активів (34671 тис. грн). Подібна ситуація зберігається і в 2022 році: стабільне забезпечення необоротних активів та постійної частини оборотних активів здійснюється переважно за рахунок довгострокового капіталу, що відповідає принципам класичного консервативного підходу до фінансування.

Водночас у 2023 році відбулися суттєві зрушення у структурі активів: загальний обсяг активів збільшився на 45,6% порівняно з попереднім роком, головним чином за рахунок зростання змінної частини оборотних активів, яка зросла в 3,7 раза – з 77285 тис. грн до 282486 тис. грн. При цьому

короткостроковий капітал хоч і збільшився до 96827 тис. грн, однак продовжує покривати лише частину змінної складової обігових коштів. Усі постійні потреби в активах – як необоротних, так і постійній частині оборотних – залишаються забезпеченими довгостроковим капіталом, обсяг якого у 2023 році становить 587495 тис. грн і перевищує сумарну вартість цих активів (142437 + 259289 = 401726 тис. грн).

Таким чином, поточна стратегія фінансування свідчить про дотримання помірковано-консервативної моделі, в межах якої короткострокові зобов'язання спрямовуються виключно на покриття змінної частини оборотних активів, а стратегічні активи забезпечуються стабільними джерелами фінансування. Така модель дозволяє знизити рівень фінансових ризиків, водночас створюючи умови для підтримання ліквідності та платоспроможності підприємства в умовах ринкової волатильності.

З урахуванням виявлених тенденцій доцільно рекомендувати:

1. Удосконалити систему моніторингу структури оборотного капіталу з метою виявлення можливих надлишків або дефіцитів короткострокового фінансування в контексті швидкозмінних потреб у змінній частині обігових активів.

2. У разі збереження високого темпу приросту оборотних активів доцільно передбачити поступове розширення інструментів короткострокового фінансування (наприклад, шляхом запровадження кредитних ліній), аби зменшити навантаження на власні ресурси й підвищити ефективність капіталу.

3. Забезпечити збереження поточного рівня покриття необоротних активів і постійної частини оборотних активів довгостроковим капіталом, що відповідає принципам фінансової стійкості та захищає підприємство від структурної незбалансованості.

4. Розглянути можливість часткової диверсифікації джерел фінансування, зокрема за рахунок залучення альтернативних фінансових

інструментів (лізинг, облігаційні позики), що дозволить оптимізувати вартість капіталу та знизити залежність від традиційних джерел.

Загалом, обрана стратегія ТОВ «Козятинський м’ясокомбінат» є виваженою, однак в умовах стрімкого зростання обігових коштів її подальше вдосконалення вимагатиме оперативного реагування на зміну фінансових параметрів і підтримки балансу між стабільністю та гнучкістю у фінансовому менеджменті.

Отже, проведене дослідження напрямів оптимізації джерел фінансування активів підприємства дало змогу сформулювати низку узагальнених висновків щодо ефективного управління структурою капіталу. Раціоналізація джерел фінансування активів відіграє ключову роль у стратегічному аналізі капіталу, оскільки саме вона забезпечує узгодження між обсягом інвестованих у активи ресурсів та досягненням максимальної результативності діяльності підприємства. У процесі формування оптимальної структури капіталу особливу увагу необхідно приділяти кінцевому фінансовому результату діяльності підприємства, зокрема прибутку до оподаткування як інтегральному показнику ефективності управлінських рішень.

Оптимальне співвідношення між власним і позиковим капіталом має бути визначене індивідуально для кожного суб’єкта господарювання, з урахуванням його операційної специфіки, стратегії розвитку, фінансової стійкості та рівня прийнятного ризику. У ході аналізу структури капіталу ТОВ «Козятинський м’ясокомбінат» із використанням двох методичних підходів – максимізація ефекту фінансового левериджу та управління фінансовими ризиками – виявлено, що чинна структура джерел фінансування не є оптимальною з позиції фінансової ефективності.

Зокрема, моделювання варіантів структури капіталу засвідчило, що перехід до пропорції 40% власного капіталу та 60% позикового сприяє

істотному зростанню ефекту фінансового важеля. Це свідчить про наявний резерв підвищення фінансової результативності діяльності за умов контролю за вартістю позикових ресурсів і підтримання позитивного диференціалу між прибутковістю активів та вартістю капіталу. Такий підхід дозволяє не лише поліпшити рентабельність, а й забезпечити більш гнучке управління капітальними ресурсами підприємства.

Фінансово-аналітичне дослідження структури капіталу ТОВ «Козятинський м’ясокомбінат» засвідчило, що підприємство дотримується помірковано-консервативної моделі фінансування активів, у межах якої довгостроковими джерелами переважно покриваються стратегічні потреби – необоротні активи та постійна частина оборотних активів. Це свідчить про прагнення до мінімізації фінансових ризиків і підтримки високої фінансової стабільності.

ВИСНОВКИ

У процесі дослідження було розкрито економічну природу джерел фінансування активів підприємства, які поділяються на власні та залучені. Залежно від обраної фінансової стратегії суб'єкта господарювання, фінансування активів може здійснюватися як виключно за рахунок власних коштів, так і переважно за рахунок залучених ресурсів, або на основі їх поєднання. Вибір тієї чи іншої моделі фінансування зумовлений специфікою діяльності підприємства та умовами його функціонування.

У роботі ґрунтовно проаналізовано переваги й недоліки використання власних і позикових джерел фінансування активів. Аргументовано, що залучення виключно власних фінансових ресурсів сприяє зміцненню фінансової стабільності підприємства. Однак, відмова від залучених коштів може обмежити темпи розвитку, знизити конкурентоспроможність та ускладнити адаптацію підприємства до динамічних змін зовнішнього середовища.

Визначено загальні підходи до вибору оптимальної структури джерел фінансування активів, які базуються на існуючих методичних напрацюваннях вітчизняних науковців. Обґрунтовано, що ефективне формування структури джерел фінансування неможливе без системного аналітичного супроводу. У цьому контексті представлено алгоритм проведення аналізу ефективності використання фінансових ресурсів із детальною поетапною інструкцією.

Узагальнюючи результати проведеного фінансового аналізу діяльності ТОВ «Козятинський м'ясокомбінат», варто відзначити позитивну динаміку розвитку підприємства, що супроводжується поступовим зміцненням його фінансової стійкості. Стратегія формування джерел фінансування активів характеризується збалансованістю з акцентом на використання власного капіталу, що свідчить про обмежену залежність підприємства від зовнішніх джерел фінансових ресурсів. Така структура пасивів із домінуванням власного

капіталу забезпечує високий рівень фінансової автономії та мінімізує ризики, пов’язані з обслуговуванням боргових зобов’язань.

Слід зазначити, що підприємство також активно залучає короткострокові позикові ресурси, зокрема у формі кредиторської заборгованості, що є важливим інструментом управління грошовими потоками та забезпечення безперервності фінансового циклу. Структурний аналіз джерел фінансування вказує на певну тенденцію до зростання рівня фінансової залежності, що актуалізує необхідність посилення контролю за платоспроможністю та дотриманням термінів виконання поточних фінансових зобов’язань.

Незважаючи на позитивні зрушення в частині нарощення власного оборотного капіталу, виявлено окремі негативні прояви, зокрема зниження коефіцієнтів загальної та швидкої ліквідності, що може свідчити про скорочення частки найбільш ліквідних активів у складі поточних активів. Одночасно, збільшення дебіторської заборгованості вказує на необхідність вдосконалення політики управління розрахунками з контрагентами з метою оптимізації обороту оборотних коштів.

У підсумку, фінансова стратегія ТОВ «Козятинський м’ясокомбінат» щодо забезпечення джерел фінансування активів загалом може вважатися ефективною. Водночас доцільним є посилення моніторингу структури короткострокових зобов’язань і контролю за своєчасним надходженням дебіторської заборгованості, що сприятиме підтриманню належного рівня ліквідності та забезпеченню фінансової стійкості підприємства в довгостроковій перспективі.

У процесі формування оптимальної структури джерел фінансування доцільно враховувати підсумкові фінансові результати функціонування підприємства, зокрема прибуток (або збиток) від звичайної діяльності до оподаткування, що є інтегральним показником ефективності управлінських рішень. Раціональне поєднання власного і позикового капіталу формується індивідуально для кожного суб’єкта господарювання з урахуванням

специфіки його діяльності, галузевих особливостей, рівня ризику та фінансових можливостей.

Дослідження динаміки ефекту фінансового левериджу на ТОВ «Козятинський м’ясокомбінат» засвідчило, що його значення є чутливим до змін у структурі капіталу, особливо до співвідношення власних і позикових коштів. Упродовж 2021–2023 років спостерігалося поступове зростання частки позикового капіталу, що зумовило підвищення плече фінансового важеля з 0,10 до 0,16, а також зростання ефекту фінансового левериджу з 2,12% до 7,45%. Цей ефект був зумовлений тим, що прибутковість активів (ROA) суттєво перевищувала середньозважену вартість позикових ресурсів (Р), особливо в 2023 році.

Прогнозні розрахунки за альтернативними варіантами структури капіталу (із зменшенням частки власного капіталу до 50% і 40%) продемонстрували різке зростання ефекту фінансового левериджу – до 45,2% та 67,8% відповідно. Це свідчить про потенційно високу прибутковість фінансової діяльності за умови подальшої оптимізації структури фінансування. Проте така стратегія супроводжується зростанням фінансових ризиків, зокрема ризику втрати платоспроможності та підвищеного навантаження на обслуговування боргу.

Таким чином, підприємство перебуває у фазі активного розширення фінансування з використанням позикового капіталу, що позитивно впливає на рентабельність за умов ефективного управління активами. Однак для забезпечення сталості позитивного ефекту фінансового левериджу та уникнення надмірного ризику необхідно обмежити темпи нарощування боргових зобов’язань і водночас забезпечити постійну прибутковість активів на рівні, що перевищує вартість позикового капіталу. Ретельне стратегічне планування структури джерел фінансування, а також балансування між дохідністю та ризиком є ключовими чинниками довгострокової фінансової ефективності ТОВ «Козятинський м’ясокомбінат».

Результати фінансово-аналітичного дослідження структури капіталу ТОВ «Козятинський м’ясокомбінат» свідчать про використання підприємством помірно-консервативного підходу до фінансування активів. У межах цієї моделі основні довгострокові ресурси спрямовуються на покриття стратегічних потреб, зокрема формування необоротних активів і стабільної частини оборотних. Такий підхід відображає орієнтацію підприємства на зниження рівня фінансових ризиків та забезпечення стійкого фінансового становища.

Разом із тим, з 2022 по 2023 рік спостерігається істотне зростання змінної частини оборотних активів, що створює підвищене навантаження на короткострокові джерела фінансування. Попри зростання чистого прибутку та покращення ефекту фінансового левериджу, зростання позикового капіталу вимагає більш гнучкої політики управління джерелами фінансування, аби зберегти оптимальний баланс між ризиком і рентабельністю. Прогнозні розрахунки підтвердили, що збільшення фінансового важеля може суттєво підвищити рентабельність, але одночасно підвищує й фінансові ризики.

У цьому контексті актуалізується потреба в стратегічному перегляді підходу до управління оборотним капіталом з урахуванням поточних економічних умов. Найбільш доцільним вбачається поступовий перехід до поміркованої моделі з елементами гнучкого короткострокового фінансування, що дозволить зберігати стійкість у довгостроковому періоді при підвищенні ефективності використання ресурсів. Водночас збереження фінансової дисципліни та моніторинг ефекту фінансового левериджу залишаються ключовими чинниками для забезпечення сталого фінансового розвитку підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Александрова М. М., Виговська Н. Г., Кірейцев Г. Г., Петрук О. М., Маслова С. О. Фінанси підприємств: Навч. посіб. для студ. екон. спец. всіх форм навч. 2. вид., перероб. та доп. К. : ЦУЛ, 2002. 268 с.

2. Бандурка О. М., Коробов М. Я. Фінансова діяльність підприємства: Підруч. для студ. вищ. навч. закл., що навч. за освітньо-проф. програмою спеціаліста зі спец. «Фінанси», «Банківська справа», «Облік і аудит». 2. вид., перероб. і доп. К. : Либідь, 2005. 384 с.

3. Мельник О.М. Облік, аналіз та контроль фінансових ресурсів підприємства в процесі прийняття управлінських рішень. Сучасні проблеми економіки і менеджменту: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Львів, 10–12 листопада 2011 р.). Львів, 2011.

4. Біла О. Г., Галик Л. М., Дрівко М. М. Фінанси організацій і підприємств: Навч. -метод. посібник для самостійного вивчення дисципліни студ. спец. 6. 050104 «Фінанси», 6. 050105 «Банківська справа», 6. 050106 «Облік і аудит». Центральна спілка споживчих товариств України; Львівська комерційна академія. Л. : Видавництво ЛКА, 2002. 112 с.

5. Глушко А.Д., Матяш Т.В., Токаюк Л.О. Обліково-аналітичне забезпечення фінансовоекономічної безпеки підприємства в сучасних умовах. Розвиток фінансового ринку в Україні: загрози, проблеми та перспективи: матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф., 22 жовтня 2020 р. Полтава: ПолтНТУ, 2020. С. 71–72.

6. Бутинець Ф. Ф., Мних Є. В., Олійник О. В. Економічний аналіз: Практикум: Навчальний посіб. для студ. спец. 7. 050106 «Облік і аудит», 7. 050201 «Менеджмент організацій». Житомир : ТОВ «Рута», 2000. 416 с.

7. Петряєва З. Ф., Іващенко Г. А., Петряєв О. О. Аналітичне забезпечення оцінки фінансових ресурсів підприємства. *Економічний аналіз.* 2015. Т. 19(2). С. 122-129. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2015_19(2)__20

8. Варічева Р.В. Аналіз оптимальності структури власного капіталу

акціонерних товариств: проблеми та перспективи. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2012. № 4(47). С. 155-167.

9. Великій Ю.М., Тєшева Л.В., Височін З.В. Управління оптимізацією структури капіталу підприємства. *Причорноморські економічні студії*. 2018. № 29. С. 68-72.

10. Дробот Я.В., Туча В.О. Оптимізація структури капіталу промислового підприємства як чинник його ефективного функціонування. *Економічний простір*. 2019. № 150. С. 55-60. DOI: https://doi.org/10.32782/2224-6282/150-10.

11. Квасницька Р., Мрозовський Я. Критеріальні підходи до формування оптимальної структури капіталу підприємства. Modeling the development of the economic systems. 2021. № 2. С. 12-18. DOI: https://doi.org/10.31891/mdes/2021-2-2.

12. Концева В.В. Фінансові аспекти управління структурою капіталу в сучасних умовах. Вісник Чернігівського державного технічного університету. 2014. № 2 (74). С. 69-74.

13. Рибіцька А.В. Управління капіталом підприємства на основі оптимізації структури позикового капіталу. Фінансовий простір. 2014. № 2(14). С. 144-148.

14. Роганова Г.О., Котлярова М.А. Аналіз та оптимізація структури капіталу підприємства. Modern Economics. 2021. № 27. С. 166-175. DOI: https://doi.org/10.31521/modecon.V27(2021)-23.

15. Щербань О.Д., Насібова О.В., Сухоруков Р.В. Методи регулювання та оптимізації структури капіталу підприємства. Економіка та держава. 2017. № 12. С. 82-88.

16. Глушко А.Д., Власенко В.А., Чепіжна Е.Б. Методика оцінювання ефективності інвестиційних проектів інструментами MS Excel. Розвиток фінансового ринку в Україні: загрози, проблеми та перспективи: матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф., 27 жовт. 2021 р. Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2021. С. 113-114.

17. Онищенко С.В., Глушко А.Д. Регуляторні інструменти підтримки та відновлення національної економіки України. Академічна й університетська наука: результати та перспективи: XV Міжнародна науково-практична конференція, 02 грудня 2022 р. Полтава: НУПП, 2022. С. 43–45.

18. Щербань О.Д., Невдачина О.І. Теоретичні аспекти визначення сутності та структури капіталу підприємства. Приазовський економічний вісник. 2019. № 3(14). С. 284-289.

19. Голов С. Ф., Єфіменко В. І. Фінансовий та управлінський облік. К. : ТОВ «Автоінтерсервіс», 2001. 544 с.

20. Коробов М. Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств. К. : Т-во «Знання», КОО, 2000. 460 с.

21. Onyshchenko, S., Yanko, A., Hlushko, A., Maslii, O. (2023). Economic cybersecurity of business in Ukraine: strategic directions and implementation mechanism. Economic and cyber security. Kharkiv: PC TECHNOLOGY CENTER, 30–58. https://doi.org/10.15587/978-617-7319-98-5.ch2

22. Glushko, A.D. Directions of Efficiency of State Regulatory Policy in Ukrain. *World Applied Sciences Journal*. Pakistan: International Digital Organization for Scientific Information, 27 (4), 2013, pp. 448-453.

23. Голов С. Ф., Костюченко В. М. Бухгалтерський облік за міжнародними стандартами: приклади та коментарі. Практичний посібник. К. : Лібра, 2001. 840 с.

24. Грабова Н. М. Теорія бухгалтерського обліку. К. : Видавництво „А. С. К. ”, 2004. 247с.

25. Должанський М. І., Должанський А. М. Бухгалтерський облік в Україні з використанням Положень (стандартів) бухгалтерського обліку: Навчальний посібник. Львів: Львівський банківський інститут НБУ, 2003. 494 с.

26. Дорош Н. І. Аудит: методологія і організація. К. : Т-во «Знання», НОО, 2001. 402 с.

27. Завгородній В. П., Савченко В. Я. Бухгалтерський облік, контроль і аудит в умовах ринку. К.: ДІ-КСІ, 1997. 832 с.

28. Yanko, A. S., Glushko, A. D. (2019). Optimal reservation of data in the system of residual classes in the direction of ensuring information security of the national economy. *Economics and Region*, 4(75), 20–28. https://doi.org/10.26906/eip.2019.4(75).1814

29. Інформаційні системи бухгалтерського обліку: Підручник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.05.0106 «Облік і аудит» Ф. Ф. Бутинець, С. В. Івахненков, Т. В. Давидюк, Т. В. Шахрайчук. 2-е вид., перероб. і доп. Житомир : ПП «Рута», 2002. 544 с.

30. Лишиленко О. В. Бухгалтерський фінансовий облік. Навчальний посібник. Київ: Вид-во «Центр навчальної літератури», 2004. 528 с.

31. Петренко Н. І. Місце та роль аналізу стану пасивів в системі аналізу фінансового стану підприємства. *Вісник ЖДТУ*. № 1 (51). С. 121–127

32. Hlushko, A.D., Maslii, O.A. The impact of information policy on the level of financial security in Ukraine. Scientific Bulletin of Kherson State University. Series: Economic Sciences. 2022. No. 46. Pp. 39–46. https://doi.org/10.32999/ksu2307-8030/2022-46-6

33. Сопко В.В. Бухгалтерський облік: Навч. посіб. К.: КНЕУ, 2000. 186 с.

34. Глушко А. Д. Дерегуляція бізнес-середовища в Україні в умовах воєнного стану. Економічна безпека: держава, регіон, підприємство : матеріали Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. (м. Полтава, 29 вересня 2022 р.). Полтава : Нац. ун-т ім. Юрія Кондратюка, 2022. С. 24-27.

35. Угляренко О. М. Формування фінансових ресурсів підприємств (на прикладі підприємств спиртової галузі України) / канд. екон. наук О. М. Угляренко ; КНЕУ К., 2005.

36. Степаненко Д. А. Технологія аналізу фінансових ресурсів підприємства: Навч. пособ. ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

37. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік на підприємствах України К: «А. С. К.», 2000. 546 с.

38. Чебанова Н. В., Василенко Ю. А. Бухгалтерський фінансовий облік К: Видавничий центр «Академія», 2002. 537с.

39. Onyshchenko, S., Yanko, A., & Hlushko, A. (2023). Improving the efficiency of diagnosing errors in computer devices for processing economic data functioning in the class of residuals. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies,* 5(4(125)), 63-73. https://doi.org/10.15587/1729-4061.2023.289185

40. Фінанси підприємств. Підручник. За ред. А. М. Поддєрьогіна. К. : КНЕУ, 1998. 412 с.

41. Глушко А. Д., Філіп М. Ф. Науково-методичні підходи до аналізу фінансових ресурсів підприємств. *Глобальні та національні проблеми економіки: електронне наукове фахове видання*. Миколаїв, МНУ. 2018. № 23. URL : http://global-national.in.ua/ issue-23-2018

42. Хрущ Н.А., Доценко В.В. Аналіз сучасних підходів до визначення сутності фінансових ресурсів підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету*. Економічні науки. 2015. № 3. Т. 3. С. 274–277.

43. Демко І.І. Організаційні підходи до методики аналізу фінансових ресурсів. *Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України*. 2014. Вип. 38. С. 116–123. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/pprbsu_2014_38_14.

44. Бердар М.М. Складові оцінки ефективності управління фінансовими ресурсами підприємств. *Теоретичні та прикладні питання економіки*. 2010. Вип. 21. С. 272–279.

45. Угляренко О.М. Формування фінансових ресурсів підприємств (на прикладі підприємств спиртової галузі України): дис. … канд. екон. наук: 08.04.01; Київський національний економічний ун-т. Київ, 2005.

46. Петренко Н.І. Місце та роль аналізу стану пасивів в системі аналізу фінансового стану підприємства. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. Серія «Бухгалтерський облік, контроль і аналіз».* 2012. № 2(23). С. 276–289

47. Петряєва З. Ф., Іващенко Г. А., Петряєв О. О. Аналітичне забезпечення оцінки фінансових ресурсів підприємства. *Економічний аналіз.* 2015. Т. 19(2). С. 122–129. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2015_19(2)__20.

48. Глушко А.Д., Пиріг Я.М. Оптимізація заборгованості підприємства критичної інфраструктури в аспекті зміцнення фінансово-економічної безпеки. *Вісник Хмельницького національного університету.* 2023. № 1 (314). С. 47–54.

49. Шевченко В. О. Напрямки використання фінансових ресурсів підприємств. *Європейські перспективи.* 2014. № 5. С. 126–133. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/evpe_2014_5_24.

ДОДАТКИ

Додаток А

Організаційна структура ТОВ «КОЗЯТИНСЬКИЙ М’ЯСОКОМБІНАТ»

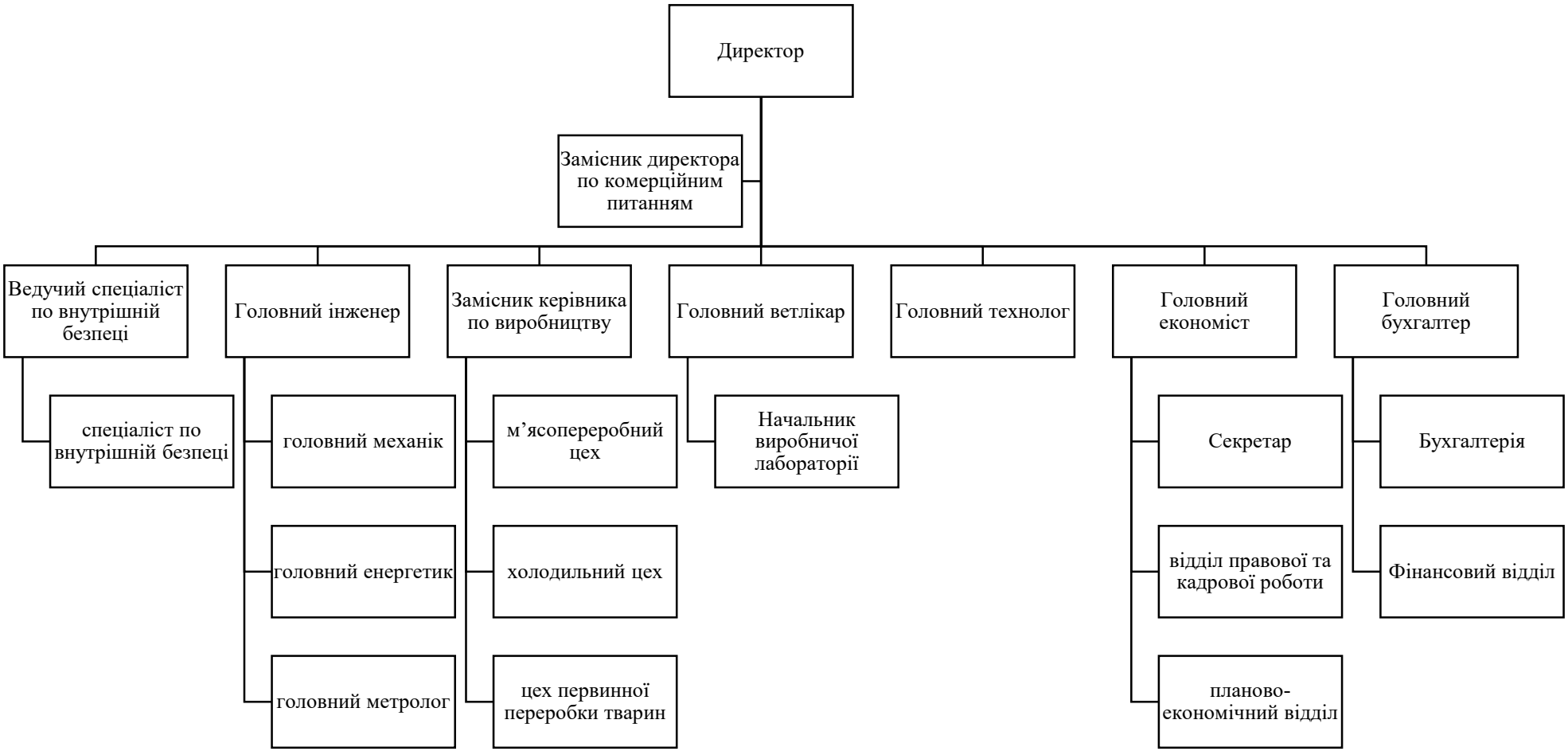

Додаток Б

Баланс (Звіт про фінансовий стан) за 2021 рік

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	348.00	153.00
первісна вартість	1001	5 135.00	5 331.00
накопичена амортизація	1002	4 787.00	5 178.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	15 426.00	11 961.00
Основні засоби	1010	124 452.00	141 148.00
первісна вартість	1011	191 010.00	221 777.00
знос	1012	66 558.00	80 629.00
Інвестиційна нерухомість	1015	0.00	
первісна вартість	1016	0.00	
знос	1017	0.00	
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	
накопичена амортизація	1022	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	
інші фінансові інвестиції	1035	0.00	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0.00	
Відстрочені податкові активи	1045	0.00	
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	
Інші необоротні активи	1090	0.00	
Усього за розділом I	1095	140 226.00	153 262.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	62 217.00	92 441.00
Виробничі запаси	1101	18 509.00	19 498.00
Незавершене виробництво	1102	0.00	
Готова продукція	1103	43 533.00	72 847.00
Товари	1104	175.00	96.00
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Депозити перестрахування	1115	0.00	
Векселі одержані	1120	0.00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	33 256.00	30 936.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	21 144.00	36 818.00
з бюджетом	1135	0.00	
у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	
з нарахованих доходів	1140	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	45.00	70.00

Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Г роші та їх еквіваленти	1165	44 686.00	34 645.00
Готівка	1166	38.00	22.00
Рахунки в банках	1167	44 648.00	34 622.00
Витрати майбутніх періодів	1170	277.00	320.00
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов’язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	
резервах незароблених премій	1183	0.00	
інших страхових резервах	1184	0.00	
Інші оборотні активи	1190	26.00	26.00
Усього за розділом II	1195	161 651.00	195 256.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	301 877.00	348 518.00

Пасив

Назва рядка	**Код рядка**	**На початок звітного періоду, тис. грн**	**На кінець звітного періоду, тис. грн**
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	115 000.00	115 000.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	
Капітал у дооцінках	1405	6 262.00	6 098.00
Додатковий капітал	1410	54.00	54.00
Емісійний дохід	1411	54.00	54.00
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	
Резервний капітал	1415	9 667.00	9 667.00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	147 353.00	185 509.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	0.00	
Усього за розділом I	1495	278 336.00	316 328.00
II. Довгострокові зобов’язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов’ язання	1500	0.00	
Пенсійні зобов’язання	1505	0.00	
Довгострокові кредити банків	1510	0.00	
Інші довгострокові зобов’язання	1515	0.00	
Довгострокові забезпечення	1520	0.00	
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	
Цільове фінансування	1525	0.00	
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	0.00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов’язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	
резерв незароблених премій	1533	0.00	
інші страхові резерви	1534	0.00	
Інвестиційні контракти	1535	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	

Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	
Усього за розділом II	1595	0.00	0.00
Ш. Поточні зобов’язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	0.00	
Векселі видані	1605	0.00	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов’язаннями	1610	0.00	
товари, роботи, послуги	1615	7 676.00	19 122.00
розрахунками з бюджетом	1620	8 429.00	3 138.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	2 568.00	1 983.00
розрахунками зі страхування	1625	428.00	741.00
розрахунками з оплати праці	1630	1 954.00	3 036.00
за одержаними авансами	1635	3 983.00	365.00
за розрахунками з учасниками	1640	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	
за страховою діяльністю	1650	0.00	
Поточні забезпечення	1660	791.00	3 813.00
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	
Інші поточні зобов’язання	1690	280.00	1 975.00
Усього за розділом III	1695	23 541.00	32 190.00
IV. Зобов’язання, пов’язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	301 877.00	348 518.00

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2021 ірк

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 355 730.00	975 004.00
Чисті зароблені страхові премії	2010		0.00
Премії підписані, валова сума	2011		0.00
Премії, передані у перестрахування	2012		0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	1 234 255.00	874 939.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0.00
Валовий: прибуток	2090	121 475.00	100 065.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов’язань	2105		0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0.00
Інші операційні доходи	2120	3 983.00	8 372.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		0.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0.00
Адміністративні витрати	2130	40 512.00	40 213.00
Витрати на збут	2150	29 550.00	20 433.00
Інші операційні витрати	2180	9 084.00	10 228.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	46 312.00	37 563.00
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220	430.00	1 768.00

Інші доходи	2240	126.00	1.00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00
Фінансові витрати	2250		0.00
Втрати від участі в капіталі	2255		0.00
Інші витрати	2270	496.00	81.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	46 372.00	39 251.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-8 380.00	-7 077.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	37 992.00	32 174.00

Баланс (Звіт про фінансовий стан) 2022 рік

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	153.00	315.00
первісна вартість	1001	5 331.00	5 670.00
накопичена амортизація	1002	5 178.00	5 355.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	11 961.00	15 313.00
Основні засоби	1010	141 148.00	129 504.00
первісна вартість	1011	221 777.00	226 405.00
знос	1012	80 629.00	96 901.00
Інвестиційна нерухомість	1015	0.00	
первісна вартість	1016	0.00	
знос	1017	0.00	
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	
накопичена амортизація	1022	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	
інші фінансові інвестиції	1035	0.00	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0.00	
Відстрочені податкові активи	1045	0.00	
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	
Інші необоротні активи	1090	0.00	
Усього за розділом I	1095	153 262.00	145 132.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	92 441.00	39 147.00
Виробничі запаси	1101	19 498.00	16 730.00
Незавершене виробництво	1102	0.00	
Готова продукція	1103	72 847.00	22 284.00
Товари	1104	96.00	133.00
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Депозити перестрахування	1115	0.00	
Векселі одержані	1120	0.00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	30 936.00	111 895.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	36 818.00	15 169.00
з бюджетом	1135	0.00	
у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	
з нарахованих доходів	1140	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	70.00	
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	

Г роші та їх еквіваленти	1165	34 645.00	75 897.00
Готівка	1166	22.00	72.00
Рахунки в банках	1167	34 622.00	75 825.00
Витрати майбутніх періодів	1170	320.00	
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	
резервах незароблених премій	1183	0.00	
інших страхових резервах	1184	0.00	
Інші оборотні активи	1190	26.00	1 388.00
Усього за розділом II	1195	195 256.00	243 496.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	348 518.00	388 628.00

Пасив

Назва рядка	**Код рядка**	**На початок звітного періоду, тис. грн**	**На кінець звітного періоду, тис. грн**
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	115 000.00	115 000.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	
Капітал у дооцінках	1405	6 098.00	
Додатковий капітал	1410	54.00	
Емісійний дохід	1411	54.00	
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	
Резервний капітал	1415	9 667.00	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	185 511.00	224 751.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	0.00	
Усього за розділом I	1495	316 330.00	339 751.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов' язання	1500	0.00	
Пенсійні зобов'язання	1505	0.00	
Довгострокові кредити банків	1510	0.00	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0.00	
Довгострокові забезпечення	1520	0.00	
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	
Цільове фінансування	1525	0.00	
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	0.00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	
резерв незароблених премій	1533	0.00	
інші страхові резерви	1534	0.00	
Інвестиційні контракти	1535	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	
Усього за розділом II	1595	0.00	0.00

ІІІ. Поточні зобов’язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	0.00	
Векселі видані	1605	0.00	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов’язаннями	1610	0.00	
товари, роботи, послуги	1615	19 122.00	27 460.00
розрахунками з бюджетом	1620	3 138.00	12 878.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	1 983.00	5 155.00
розрахунками зі страхування	1625	741.00	681.00
розрахунками з оплати праці	1630	3 036.00	2 688.00
за одержаними авансами	1635	365.00	347.00
за розрахунками з учасниками	1640	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	
за страховою діяльністю	1650	0.00	
Поточні забезпечення	1660	3 811.00	4 752.00
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	
Інші поточні зобов’язання	1690	1 975.00	71.00
Усього за розділом ІІІ	1695	32 188.00	48 877.00
IV. Зобов’язання, пов’язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	348 518.00	388 628.00

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2022 рік

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	754 935.00	1 355 730.00
Чисті зароблені страхові премії	2010		0.00
Премії підписані, валова сума	2011		0.00
Премії, передані у перестрахування	2012		0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	643 511.00	1 234 255.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0.00
Валовий: прибуток	2090	111 424.00	121 475.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов’язань	2105		0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0.00
Інші операційні доходи	2120	9 871.00	3 983.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		0.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0.00
Адміністративні витрати	2130	40 366.00	40 512.00
Витрати на збут	2150	28 861.00	29 550.00
Інші операційні витрати	2180	23 759.00	9 084.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	28 309.00	46 312.00
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220	220.00	430.00
Інші доходи	2240	82.00	126.00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00
Фінансові витрати	2250		0.00

Втрати від участі в капіталі	2255		0.00
Інші витрати	2270	35.00	496.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	28 576.00	46 372.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-5 155.00	-8 380.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	23 421.00	37 992.00

Баланс (Звіт про фінансовий стан) 2023

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	315.00	222.00
первісна вартість	1001	5 670.00	5 820.00
накопичена амортизація	1002	5 355.00	5 598.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	15 313.00	15 682.00
Основні засоби	1010	129 504.00	126 533.00
первісна вартість	1011	226 405.00	239 559.00
знос	1012	96 901.00	113 026.00
Інвестиційна нерухомість	1015	0.00	
первісна вартість	1016	0.00	
знос	1017	0.00	
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	
накопичена амортизація	1022	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	
інші фінансові інвестиції	1035	0.00	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0.00	
Відстрочені податкові активи	1045	0.00	
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	
Інші необоротні активи	1090	0.00	
Усього за розділом I	1095	145 132.00	142 437.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	39 147.00	46 968.00
Виробничі запаси	1101	16 730.00	15 767.00
Незавершене виробництво	1102	0.00	
Готова продукція	1103	22 284.00	31 057.00
Товари	1104	133.00	144.00
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Депозити перестрахування	1115	0.00	
Векселі одержані	1120	0.00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	111 895.00	204 678.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	15 169.00	7 643.00
з бюджетом	1135	0.00	
у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	
з нарахованих доходів	1140	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	0.00	
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	

Г роші та їх еквіваленти	1165	75 897.00	280 563.00
Готівка	1166	72.00	48.00
Рахунки в банках	1167	75 825.00	280 515.00
Витрати майбутніх періодів	1170	0.00	110.00
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов’язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	
резервах незароблених премій	1183	0.00	
інших страхових резервах	1184	0.00	
Інші оборотні активи	1190	1 388.00	1 923.00
Усього за розділом II	1195	243 496.00	541 885.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	388 628.00	684 322.00

Пасив

Назва рядка	**Код рядка**	**На початок звітного періоду, тис. грн**	**На кінець звітного періоду, тис. грн**
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	115 000.00	115 000.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	
Капітал у дооцінках	1405	0.00	
Додатковий капітал	1410	0.00	
Емісійний дохід	1411	0.00	
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	
Резервний капітал	1415	0.00	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	224 714.00	472 495.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	0.00	
Усього за розділом I	1495	339 714.00	587 495.00
II. Довгострокові зобов’язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов’ язання	1500	0.00	
Пенсійні зобов’язання	1505	0.00	
Довгострокові кредити банків	1510	0.00	
Інші довгострокові зобов’язання	1515	0.00	
Довгострокові забезпечення	1520	0.00	
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	
Цільове фінансування	1525	0.00	
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	0.00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов’язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	
резерв незароблених премій	1533	0.00	
інші страхові резерви	1534	0.00	
Інвестиційні контракти	1535	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	
Усього за розділом II	1595	0.00	0.00

ІІІ. Поточні зобов’язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	0.00	
Векселі видані	1605	0.00	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов’язаннями	1610	0.00	
товари, роботи, послуги	1615	27 460.00	70 100.00
розрахунками з бюджетом	1620	12 915.00	21 405.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	5 155.00	12 463.00
розрахунками зі страхування	1625	681.00	538.00
розрахунками з оплати праці	1630	2 688.00	2 221.00
за одержаними авансами	1635	347.00	434.00
за розрахунками з учасниками	1640	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	
за страховою діяльністю	1650	0.00	
Поточні забезпечення	1660	4 752.00	2 047.00
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	
Інші поточні зобов’язання	1690	71.00	82.00
Усього за розділом ІІІ	1695	48 914.00	96 827.00
IV. Зобов’язання, пов’язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	388 628.00	684 322.00

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2023 рік

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 537 062.00	754 935.00
Чисті зароблені страхові премії	2010		0.00
Премії підписані, валова сума	2011		0.00
Премії, передані у перестрахування	2012		0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	1 149 934.00	643 511.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0.00
Валовий: прибуток	2090	387 128.00	111 424.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов’язань	2105		0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0.00
Інші операційні доходи	2120	15 755.00	9 871.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		0.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0.00
Адміністративні витрати	2130	55 777.00	40 366.00
Витрати на збут	2150	32 984.00	28 861.00
Інші операційні витрати	2180	12 428.00	23 759.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	301 694.00	28 309.00
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220	440.00	220.00
Інші доходи	2240	83.00	82.00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00
Фінансові витрати	2250		0.00

Втрати від участі в капіталі	2255		0.00
Інші витрати	2270	39.00	35.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	302 178.00	28 576.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-54 397.00	-5 155.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	247 781.00	23 421.00

Додаток В

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) за 2021 рік

Рух коштів у результаті операційної діяльності

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Надходження від: Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	1 559 150.00	1 152 350.00
Повернення податків і зборів	3005		0.00
у тому числі податку на додану вартість	3006		0.00
Цільового фінансування	3010	472.00	974.00
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011		0.00
Надходження авансів від покупців і замовників	3015		0.00
Надходження від повернення авансів	3020		0.00
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	431.00	1 768.00
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035		0.00
Надходження від операційної оренди	3040		0.00
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045		0.00
Надходження від страхових премій	3050		0.00
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055		0.00
Інші надходження	3095	1 514.00	7 476.00
Витрачання на оплату: Товарів (робіт, послуг)	3100	1 399 612.00	1 037 305.00
Праці	3105	61 786.00	51 663.00
Відрахувань на соціальні заходи	3110	17 131.00	14 255.00
Зобов'язань з податків і зборів	3115	69 120.00	57 108.00
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	8 965.00	8 521.00
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	42 403.00	33 576.00
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	17 751.00	15 011.00
Витрачання на оплату авансів	3135		0.00
Витрачання на оплату повернення авансів	3140		0.00
Витрачання на оплату цільових внесків	3145		0.00
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150		0.00
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155		0.00
Інші витрачання	3190	4 263.00	4 761.00

Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	9 655.00	-2 524.00

Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій	3200		0.00
необоротних активів	3205		0.00
Надходження від отриманих: відсотків	3215		0.00
дивідендів	3220		0.00
Надходження від деривативів	3225		0.00
Надходження від погашення позик	3230		0.00
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235		0.00
Інші надходження	3250		0.00
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255		0.00
необоротних активів	3260	19 696.00	17 499.00
Виплати за деривативами	3270		0.00
Витрачання на надання позик	3275		0.00
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280		0.00
Інші платежі	3290		0.00
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-19 696.00	-17 499.00

Рух коштів у результаті фінансової діяльності

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Надходження від: Власного капіталу	3300		1 072.00
Отримання позик	3305		0.00
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310		0.00
Інші надходження	3340		0.00
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345		0.00
Погашення позик	3350		0.00
Сплату дивідендів	3355		0.00
Витрачання на сплату відсотків	3360		0.00
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365		0.00
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370		0.00

Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375		0.00
Інші платежі	3390		0.00
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	0.00	1 072.00
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	-10 041.00	-18 951.00
Залишок коштів на початок року	3405	44 686.00	63 637.00
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410		0.00
Залишок коштів на кінець року	3415	34 645.00	44 686.00

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) за 2022 рік

Рух коштів у результаті операційної діяльності

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Надходження від: Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	781 117.00	1 559 150.00
Повернення податків і зборів	3005		0.00
у тому числі податку на додану вартість	3006		0.00
Цільового фінансування	3010	671.00	472.00
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011		0.00
Надходження авансів від покупців і замовників	3015		0.00
Надходження від повернення авансів	3020		0.00
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	219.00	431.00
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035		0.00
Надходження від операційної оренди	3040		0.00
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045		0.00
Надходження від страхових премій	3050		0.00
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055		0.00
Інші надходження	3095	8 204.00	1 514.00
Витрачання на оплату: Товарів (робіт, послуг)	3100	633 699.00	1 399 612.00
Праці	3105	54 931.00	61 786.00
Відрахувань на соціальні заходи	3110	14 891.00	17 131.00
Зобов'язань з податків і зборів	3115	32 657.00	69 120.00
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	1 983.00	8 965.00
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	14 834.00	42 403.00
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	15 840.00	17 751.00
Витрачання на оплату авансів	3135		0.00
Витрачання на оплату повернення авансів	3140		0.00
Витрачання на оплату цільових внесків	3145		0.00
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150		0.00
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155		0.00
Інші витрачання	3190	2 233.00	4 263.00
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	51 800.00	9 655.00

Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій	3200		0.00
необоротних активів	3205		0.00
Надходження від отриманих: відсотків	3215		0.00
дивідендів	3220		0.00
Надходження від деривативів	3225		0.00
Надходження від погашення позик	3230		0.00
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235		0.00
Інші надходження	3250		0.00
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255		0.00
необоротних активів	3260	10 548.00	19 696.00
Виплати за деривативами	3270		0.00
Витрачання на надання позик	3275		0.00
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280		0.00
Інші платежі	3290		0.00
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-10 548.00	-19 696.00

Рух коштів у результаті фінансової діяльності

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Надходження від: Власного капіталу	3300		0.00
Отримання позик	3305		0.00
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310		0.00
Інші надходження	3340		0.00
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345		0.00
Погашення позик	3350		0.00
Сплату дивідендів	3355		0.00
Витрачання на сплату відсотків	3360		0.00
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365		0.00
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370		0.00
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375		0.00

Інші платежі	3390		0.00
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	0.00	0.00
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	41 252.00	-10 041.00
Залишок коштів на початок року	3405	34 645.00	44 686.00
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410		0.00
Залишок коштів на кінець року	3415	75 897.00	34 645.00

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) за 2023 рік

Рух коштів у результаті операційної діяльності

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Надходження від: Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	1 699 097.00	781 117.00
Повернення податків і зборів	3005		0.00
у тому числі податку на додану вартість	3006		0.00
Цільового фінансування	3010	899.00	671.00
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011		0.00
Надходження авансів від покупців і замовників	3015		0.00
Надходження від повернення авансів	3020		0.00
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	440.00	219.00
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035		0.00
Надходження від операційної оренди	3040		0.00
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045		0.00
Надходження від страхових премій	3050		0.00
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055		0.00
Інші надходження	3095	11 585.00	8 204.00
Витрачання на оплату: Товарів (робіт, послуг)	3100	1 239 945.00	633 699.00
Праці	3105	66 308.00	54 931.00
Відрахувань на соціальні заходи	3110	19 089.00	14 891.00
Зобов'язань з податків і зборів	3115	165 184.00	32 657.00
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	47 126.00	1 983.00
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	98 990.00	14 834.00
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	19 068.00	15 840.00
Витрачання на оплату авансів	3135		0.00
Витрачання на оплату повернення авансів	3140		0.00
Витрачання на оплату цільових внесків	3145		0.00
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150		0.00
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155		0.00
Інші витрачання	3190	3 429.00	2 233.00
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	218 066.00	51 800.00

Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій	3200		0.00
необоротних активів	3205		0.00
Надходження від отриманих: відсотків	3215		0.00
дивідендів	3220		0.00
Надходження від деривативів	3225		0.00
Надходження від погашення позик	3230		0.00
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235		0.00
Інші надходження	3250		0.00
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255		0.00
необоротних активів	3260	13 400.00	10 548.00
Виплати за деривативами	3270		0.00
Витрачання на надання позик	3275		0.00
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280		0.00
Інші платежі	3290		0.00
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-13 400.00	-10 548.00

Рух коштів у результаті фінансової діяльності

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Надходження від: Власного капіталу	3300		0.00
Отримання позик	3305		0.00
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310		0.00
Інші надходження	3340		0.00
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345		0.00
Погашення позик	3350		0.00
Сплату дивідендів	3355		0.00
Витрачання на сплату відсотків	3360		0.00
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365		0.00
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370		0.00
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375		0.00

Інші платежі	3390		0.00
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	0.00	0.00
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	204 666.00	41 252.00
Залишок коштів на початок року	3405	75 897.00	34 645.00
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410		0.00
Залишок коштів на кінець року	3415	280 563.00	75 897.00